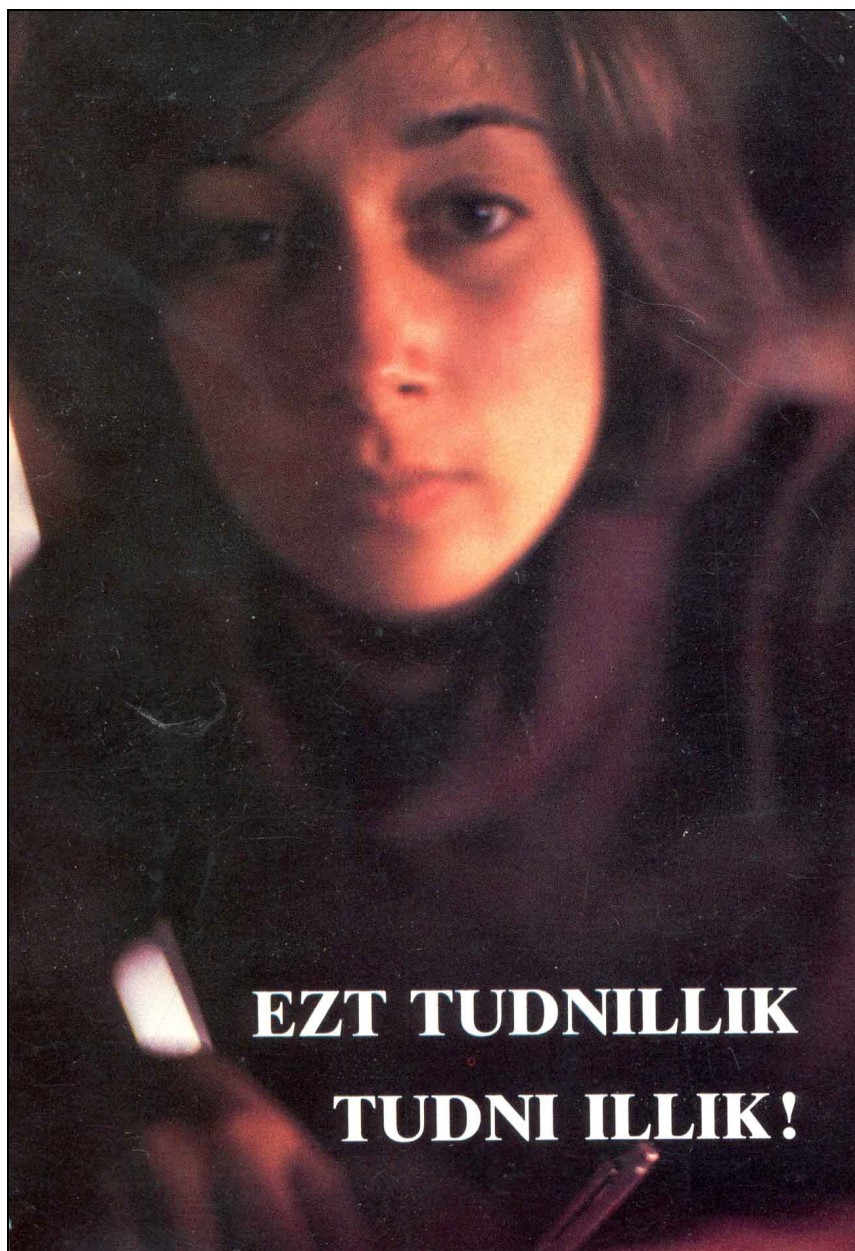

Ezt tudniillik tudni illik! Katekizmuskereső felnőtteknek

mű a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár (PPEK)
– a magyar nyelvű keresztény irodalom tárháza – állományában.

Bővebb felvilágosításért és a könyvtárral kapcsolatos legfrissebb hírekért
látogassa meg a <http://www.ppek.hu> internetes címet.

Impresszum

Ezt tudniillik tudni illik!
Katekizmuskereső felnőtteknek

Egyházi jóváhagyással

A mű eredeti címe és kiadója: Un petit Catéchisme, Fêtes et Saisons, Paris, 1986, Nr. 407–408

Fordította: Istvánffy Kata

A könyv elektronikus változata

Ez a publikáció az azonos című könyv szöveghű elektronikus változata. A könyv 1987-ben jelent meg az Opus Mystici Corporis kiadásában. Az elektronikus változat Valentiny Géza prelátus úr, az Opus Mystici Corporis vezetője, engedélyével készült. A könyvet lelkipásztori célokra a Pázmány Péter Elektronikus Könyvtár szabályai szerint lehet használni. Minden más szerzői jog az Opus Mystici Corporisé.

A könyvet Péter Júlia OFS vitte számítógépbe

Tartalomjegyzék

Impresszum	2
Tartalomjegyzék	3
Bevezető.....	4
1. A keresztyének.....	6
2. A Biblia.....	8
3. Jézus.....	11
4. Isten.....	14
5. A Szentlélek.....	17
6. Az Egyház.....	19
7. A szentségek	22
8. A szentmise.....	24
9. A keresztség.....	28
10. A bérmálás	31
11. A kiengesztelődés (a bűnbocsánat) szentsége.....	33
12. A betegek kenete.....	35
13. Az egyházi rend	37
14. A házasság	39
15. Az imádság.....	40
16. A keresztyén erkölcs	43
17. Merre halad az emberiség?	46

Bevezető

A kiadó előszava

„Mindig álljatok készen arra, hogy megfeleljetek mindenkinek, aki reménységekről kérdőre von titeket! De ezt szerényen, tisztességtudóan, jó lelkiismerettel tegyétek...” (1 Pt 3,15-16)

Mindig akadnak kereső emberek. Elsősorban nekik ajánljuk ezt a kiadványunkat. Sok alkalom szolgálhat a keresztény, katolikus hit iránti érdeklődés felkeltésére: esküvő, haláleset a családban vagy baráti körben, újszülött keresztelése, jóbarátok, házastársak viselkedése stb. megindíthatja ezt a folyamatot.

Mit mondjon a hívő annak, akit reménységéről kérdőre von egy kereső ember? Kiadványunk ehhez ad rövid eligazítást. Megítélésünk szerint a francia kiadó munkaközössége, amely ezt a felnőtt katekizmust összeállította, annyiban megújította a katekizmus műfaját, hogy nem elméletileg kigondolt kérdéseket vet fel, hanem olyanokat, amelyeket egy ép ésszel gondolkodó, érdeklődő mai felnőtt is megkérdez.

Kiadványunk címe arra utal, hogy csak a legszükségesebb tájékoztatást adjuk Olvasóinknak a hitről. Vagyis azok forgathatják haszonnal, akik a katolikus hittel első ismerkedésük időszakát élik, illetve ebben a szakaszban akarnak segítséget nyújtani barátaiknak. Sokan akadnak, akiknek nincs idejük egy-egy alaposabb teológiai művön átrágni magukat. Ez a kis könyvecske azonban megadja azokat az elengedhetetlen ismereteket, amelyek nélkül a szentségek (pl. a házasság) felnőtt korban történő felvételéhez szükséges hit is megkérdőjelezhető.

Fejezzük be ezt az ajánlást Szent Péter apostol gondolatával: „...hitetek egyben Istenbe vetett remény is legyen!” (1 Pt 1,21) Ha a gyakorlati szeretetnek ezt a két előfeltételét: a hitet és reményt felébreszti egyetlen olvasóban ez a kiadvány, máris elérte célját.

Kinek szól ez az írás?

- azon olvasóinknak, akik élni akarják a katekizmust,
- mindenkinek, aki rádöbben, hogy változik a vallás és szeretné megérteni,
- fiataloknak, akik házasságra készülnek, és röviden át akarják tekinteni a keresztény hitet,
- felnőtteknek, akik keresztségre készülnek,
- sokak számára, akik hallgatnak Istenre, Krisztusra, az egyházra és a vallást komoly valóságnak veszik.

Előszó

Lehet-e 1986-ban ajánlani valakinek a „Kis katekizmus”-t kérdés-felelet formában, mint a régmúlt időkben? Nem merészség ez vagy inkább tájékoztatatlanság? Mindenfelől pontatlansággal, feledékenységgel, talán még eretnekséggel is fognak vádolni...

Ez a „Kis katekizmus” szerény mű. Nem akar úgy bemutatkozni, mint „A kis katekizmus”. Nem is teljes: hogy is lehetne az e néhány oldalon. Szerzőinek jó érzéke tette változatossá. Egyszerű nyelven írták, amely hasonlít az élő beszédhez, gondot fordítva arra, hogy szóljon a nem hívőkhöz is: ebben a vállalkozásban kockázat is rejlik.

Ez a Kis katekizmus kezdeményezés, jobban mondva valaminek a kezdete. A szemrehányásokat, amelyek majd bennünket érnek, örömmel fogjuk fogadni. Tollat ragadunk, alakítjuk, hozzátesszük, színesebbé tesszük, hogy jobb legyen.

Sok és sokféle katekizmus került már kiadásra az egyház története folyamán. A keresztények igénye fejlődött a korok függvényeként: különbözőképpen lehet megközelíteni a keresztény életet. A „Fêtes et Saisons” e száma pedig a kérdés-felelet ősi formájának ritmusában akarja közzétenni a keresztény üzenetet és igyekszik ezt mai szavakkal elmondani.

Hitünk ábécéje ez.

1. A keresztények

1. Kik a keresztények?

Azok a férfiak és nők, akik Jézust tartják vezetőjüknek, Megváltójuknak, az Isten Fiának. Együtt élik meg, hogy Jézushoz tartoznak. Vasárnap és ünnepnap összegyűlnek, hogy őt ünnepeljék, hogy hálát adjanak Istennek, hogy befogadják a Szentlelket. A keresztények gyülekezete az „egyház”. Azt is mondhatjuk, hogy „Isten népe”.

2. Egyetlen egyházat alkotnak a keresztények?

Az elmúlt századok folyamán történtek szétválások. Ugyanannak a keresztény törzsnek több ága van: a katolikusok, az ortodoxok, a protestánsok és még mások is. Az egyházak ma baráti kapcsolatokra törekednek egymással és az egység felé haladnak. Ezt nevezzük „ökumené”-nek.

3. Sok keresztény él a világon?

Megközelítően egymilliárd 58 millió keresztényről beszélhetünk, ez a világ népességének 25%-a. A római katolikusok 658 millióan vannak. Az ortodoxok száma 66 millió, a protestánsok és anglikánok együtt 370 millióan vannak.

4. Mi a katolikus egyház?

Isten népe ez, papjaival, püspökeivel, akik között az első Róma püspöke, akit „pápá”-nak nevezünk. Vallási megoszlás a világban:

Animisták	200 000 000
Buddhisták	250 092 000
Keresztények	1 059 000 000
Konfúciánusok	168 615 000
Hinduk (Brahman követői)	457 881 000
Zsidók	16 821 000
Muzulmánok	548 075 000
Sintoisták	38 135 000
Taoisták	25 000 000
	2 763 619 000

A világ népességének 1987-ben 5 milliárd főre becsült számából kb. 60%-át a hívők képviselik. Ez csak megközelítő érték, mert pl. néhány országban élő keresztények számáról nincs pontos adatunk.

5. Miért beszélünk „Isten népéről”?

A zsidó nép már Jézus születése előtt úgy tekintette magát, mint akit Isten kiválasztott minden nép közül. A keresztények szintén hittel vallják, hogy Isten meghívta, gyermekeivé fogadta őket Jézus által, és küldetést adott nekik.

6. Mi jellemzi a keresztényeket?

A keresztények igyekeznek Istennel együtt élni, mások iránti szeretetben. Szeretnék átalakítani a világot, hogy egyre emberibbé váljék. Hiszik, hogy így a férfiak és nők teremtek az Istennel együtt, aki őket „saját képére és hasonlatosságára” teremtette. Elfogadják Jézust és vele együtt Istent életükben, szívükben, gondolataikban: ezt nevezzük „hit”-nek.

7. Hogyan élnek a keresztények hitüket?

A hit megvilágítja egész létüket és irányt ad nekik: személyes, házastársi, családi és hivatásbeli életüknek, embertársaikkal való kapcsolatuknak, csoportos és közösségi magatartásuknak, szabadidejüknek, tudományos kutatásaiknak, az egész világ és a jövő feletti gondjuknak és természetesen azoknak a találkozásoknak, ahol a keresztények ünnepelni, imádkozni és gondolkodni gyűlnek össze.

8. Van-e felelősségük a keresztényeknek az egyházon belül?

Azok a férfiak és nők, akiket Isten meghív a keresztség által, hogy népe legyenek, valamennyien felelősek az egyházért. Szerepük, képességük és adományaik szerint. A püspökökkel és papokkal együtt valamennyien hozzájárulnak ahhoz, hogy előbbé tegyék a közösséget a Szentlélekben. Különbő feladatuk van: hitre tanítani a gyermekeket és a fiatalokat (hitoktatás-katekézis). Előkészíteni a keresztre és a házasságra, megszervezni a segítségnyújtást azok számára, akik szükségben vannak. Élénkebbé tenni a liturgiát, betegeket látogatni stb.

2. A Biblia

9. Mi a Biblia?

A „biblia” szó görög eredetű és azt jelenti: „könyvek”. Valóban a Biblia mintegy 72 könyvből (iratból) álló gyűjtemény. A Krisztus előtti 10. században kezdték írni, és a Krisztus utáni első század vége felé fejezték be. Volt köztük olyan, amelyet szájról szájra hagyományoztak, mielőtt leírták volna.

10. Miért különleges könyv a Biblia?

A „Könyvek Könyvé”-nek nevezik. Nemcsak azért, mert évezrednél hosszabb időszaknak csodás emberi tapasztalatait tartalmazza, hanem mert a zsidók és a keresztények számára ez az Isten Szava.

Hogyan került hozzánk a Biblia?

A Biblia legrégebbi könyveit, mielőtt leírták volna, sokáig a szójhagyomány őrizte. Akit Isten Szentleke arra indított, az történetet, beszédet, imát állított össze, ezt elmondta másoknak, és ők ismét továbbadták. És ez így folytatódott sok esetben évszázadokon keresztül.

Az emberek azután megtanultak írni, és kötelességüknek érezték, hogy lemásolják ezeket a könyveket. Ez még Jézus korában is így volt, sőt később is, egészen addig, amíg a 15. században fel nem találták a könyvnyomtatást! Addig minden könyvet kézzel írtak, ezért hívjuk ezeket „kéziratnak”.

Az Ószövetséget héber nyelven írták. A Krisztus előtti 3. és 2. évszázad között fordították le görögre. Az Újszövetséget görög nyelven írták a Krisztus utáni első évszázad folyamán. A legrégebbi ószövetségi kéziratok a Krisztus előtti 3. évszázadból származnak, a legrégebbi újszövetségi pedig a Krisztus utáni 3. és 4. századból.

11. Azonos-e a zsidók és a keresztények Bibliája?

A jelenlegi zsidó Biblia a legrégebbi 40 könyvet tartalmazza, amelyeket héber nyelven írtak Krisztus előtt. Ezek szent könyvek a zsidók számára. A keresztények bizonyos Krisztus előtti írásokat és a teljes Újszövetséget kapcsolták hozzá: az evangéliumokat, az Apostolok Cselekedeteit, Szt. Pál, Szt. János, Szt. Péter, Szt. Jakab, Szt. Júdás leveleit és a Jelenések könyvét. Összesen 27 különböző terjedelmű írást.

A keresztények „Újszövetség”-nek nevezik ezeket az írásokat, annak az új szövetségnek szent könyveit, amelyet Jézus kötött az emberekkel. Az előző időszak írásait Ószövetségnek nevezik, ezek a régi szövetség szent könyvei.

12. Miért beszélünk Ó- és Újszövetségről?

A zsidók hite szerint Isten kapcsolata velünk olyan, mint két ember „szövetsége”. A keresztények számára Isten Jézus által új kapcsolatba került az emberekkel, és ezt az „új szövetséget” mindenkinek felajánlotta.

13. Miért beszélünk „testamentum”-ról?

Azért, mert a „szövetség”-et jelentő héber szót a latin nyelvben „testamentum”-mal fordították. Azok között, akik egymással szövetséget kötöttek, természetes, hogy öröklődnek a javak. Ily módon lehet megérteni, hogy Isten a Bibliát az egész emberiségnek adta.

14. Miért mondjuk, hogy ezek a könyvek Isten Szavát tartalmazzák?

Azért, mert ezeknek a könyveknek szerzőit Isten ihlette írásra. Ezek a könyvek emberi szerzők alkotásai, de ugyanakkor Isten művei is. Függenek ugyan azoktól a körülményektől, amelyek között íródtak, ugyanakkor azonban Isten üzenetét közvetítik, amelyet minden idők emberének adott.

15. Mit találunk az Ószövetség könyveiben?

Próféták üzeneteit, történelmi elbeszéléseket, az emberiség eredetéről és sorsáról szóló szövegeket, imákat és zsoltárokat, bölcsességi írásokat, törvénygyűjteményeket stb. Kifejezési módjuk igen különböző. Ezek a könyvek, amelyek Izrael népe között láttak napvilágot, a zsidókat és a keresztényeket szüntelenül emlékeztetik az Istennel kötött szövetségre.

16. Mi van az Újszövetség könyveiben?

A négy evangélium: Máté, Márk, Lukács és János szerint. Mindegyik Jézus életét, szavait, cselekedeteit mutatja be, azokhoz a közösségekhez igazodva, akikhez tanításuk szól: Rómában, Palesztinában és más vidékeken. Az Apostolok Cselekedetei könyv elmondja, miként hirdették az evangéliumot Jézus feltámadása után Jeruzsálemben, Izraelben, egészen Rómáig. Az Újszövetség tartalmazza még némely apostol levelét, különösen Szt. Pál leveleit. És végül a Jelenések Könyvét, amelyek az üldözött keresztényeket bátorítja, bemutatván nekik az eseményeket úgy, ahogy Isten látja azokat, és a történelem beteljesedését.

17. Miért nevezik „evangélium”-nak a Jézus életéről szóló négy írást?

Az „evangélium” görög szó és „jóhír”-t vagy „örömhír”-t jelent: Azért nevezik így ezeket az írásokat, mert egészen rendkívüli hírt közölnek, amely megváltoztatja és átalakítja az életet: Jézusban maga az Isten jött hozzánk, hogy megossza velünk az emberi életet, kinyilvánítsa szeretetét és követésére indítson.

18. Milyen nyelven írták a Biblia könyveit?

Az Ószövetség legtöbb könyvét héberül írták. Az Újszövetséget görögül írták. A Biblia a legelterjedtebb könyv a világon. Csaknem 2000 különböző nyelvre fordították le. Kétségkívül ez az a könyv, amelyet az elmúlt 20 évszázad alatt leginkább olvastak az emberek. Megihletett költőket, festőket és szobrászokat, zenészeket, művészeket és sok olyan embert,

akik azon fáradoztak, hogy átalakítsák a világot. Még akik nem hisznek Istenben, azok is sokszor behatóan érdeklődnek a Biblia iránt.

19. Miért kell olvasnunk a Bibliát?

A Biblia felvázolja hitünk történetét. Elénk tárja, miként tanulták meg lassanként a zsidók és a keresztények, hogy elfogadják és megismerjék Istent. Emlékeztet Isten ígéreteire és az emberiséggel kötött szövetségére. Elhelyez bennünket az üdvösség történetében. Megismertet Jézussal. Altala elvezet Atyánkhoz, Istenünkhöz és a Szentlélekhez.

20. Hogyan ismerik meg a keresztények a Bibliát?

Megismerik a mise olvasmányaiból, részt vehetnek összejöveteleken, ahol megmagyarázzák. Végül pedig sok embernek van otthon Bibliája: ajánlatos, hogy olyan Bibliánk legyen, amely tartalmazza a magyarázatokat, hogy jobban érthetővé válják a régi szöveg.

3. Jézus

21. Kicsoda Jézus?

Sokféleképpen nevezték meg az első keresztények idejében: próféta, Velünk az Isten (Emmánuel), Isten arca, Messiás vagy Krisztus, Emberfia, Isten Fia, Úr... Két zsinat, 325-ben és 451-ben megerősítette, hogy Isten és ember. A megtestesülés szó azt jelenti, hogy Jézusban Isten emberré lett, testet öltött, emberi életet élt.

22. Miért mondjuk, hogy megtestesült a Szent Szűztől?

Máté és Lukács evangélista azt mondja, hogy Jézus emberi apa közreműködése nélkül született. Így nyilvánult meg Isten kivételes akarata Jézus születésében. Lukács elbeszélése megvilágítja Mária szerepét és beleegyezését. József, aki Mária jegyese volt, részt vett Jézus nevelésében és megtanította mesterségére: ács volt.

23. Jézus születésének mi az időpontja?

A születés évét nem ismerik pontosan. Amikor a 6. században megalkották a keresztény naptárt, hiba történt. Jézus valószínűleg időszámításunk előtti 6. év körül született. Nem tudjuk, hogy az év melyik napján. Az 5. században kezdtek karácsonyt ünnepelni: a „legyőzhetetlen Nap” (téli napforduló) római ünnepét Jézusnak, az emberiség igazi napjának születésnapjával helyettesíteni.

24. Honnan ismerjük Jézus életét?

Ismerjük a négy evangéliumból, az Újszövetség más írásaiból és más rövidebb szövegből, amelyekkel latin és zsidó íróknál találkozunk. Egyetlen mai történetíró sem vonja kétségbe Jézus létezését.

25. Mit tudunk Jézus életéről?

30 éves koráig Názáretben élt. Ács volt. Majd faluról falura vándorolt. Beszélt az emberekhez. „Isten Országát” hirdette. Betegeket gyógyított, csodákat művelt. Szívesen ment azokhoz, akiket megvetettek vagy kiközösítettek. Mindenki számára meg akarta hozni az Istennel való kiengesztelődést és testvérekből álló népet akart összegyűjteni. Gyakran kifogásolta a szokásokat, a felfogást, a megszokott helyzetet. Egyesek, főleg a vallási vezetők, meg akartak szabadulni tőle. Bevádolták a római hatóságnál, és elérték, hogy elítéljék őt. Keresztre feszítve halt meg Jeruzsálem kapuinál. De harmadnapra az apostolok viszontlátták, élve. Többször megjelent közöttük. Feltámadását hirdetni kezdték. Megkapták a Szentlelket Pünkösd napján, hogy folytassák művét tanúságot téve feltámadásáról.

26. Milyen országról beszél Jézus?

Már régóta vártak arra, hogy maga az Isten vagy küldötte eljőjön, Izrael élére álljon, vezesse és „királya” legyen. Jézus hírül adja, hogy Isten beteljesíti várakozásukat, de egészen más módon, mint ahogyan számították. Az „Ország” az egész életnek, az egyén és a társadalom életének megújítását jelenti. Ezt az új világot mindenki számára felajánlja,

különösen a szegényeknek, a kitzasztottaknak, azoknak, akik szenvednek az igazságért. Ez az új élet olyan, mint a vetőmag, amely növekszik; az elvetett mag látszólag meghal, de nemsokára felnő és sok termést hoz.

27. Miért mondjuk, hogy Jézus „megváltotta” az emberiséget?

Az emberiség a rossz minden megnyilvánulásának, a sorsnak, a halálnak rabszolgája volt. Jézus az emberek számára olyan valakit jelentett, aki „kiváltja” a rabszolgákat, hogy visszaadja szabadságukat. Életével, haláláig végbevitt cselekedeteivel új értelmet adott a halálnak, új utat, új ösvényt nyitott az Isten felé. Az emberiség immár nem szenved rabszolgaságban, hanem szabadságban haladhat Isten felé. Ezért mondjuk, hogy Jézus visszavásárolta az emberiséget. (A latin „redemptio” szó magyarul kiváltást, visszavásárlást jelent.) Azt is mondjuk, hogy Jézus „megszabadította” a világot, hogy elhozta az „üdvösséget”.

28. Miért tett Jézus csodát?

Nem a csoda kedvéért tette. Számára a csoda „jel” volt. Így mutatta meg, hogy új hatalom fogja megváltoztatni a világot. Például: amikor visszaadja a vak embernek a látást, Jézus értésünkre adta, hogy Ő a világ világoSSága, aki felnyitja majd minden ember szemét.

29. Hogyan viszonyult Jézus kora társadalmához?

Felfedte sok ember képmutatását. Leleplezte a gazdagságot és a pénzt. A nyilvános bűnösök, a prostituáltak, az idegenek, a megvetettek felé megmutatta, hogy a látszaton túl a szívekben kell olvasni. Botrányt okozott Jeruzsálem templomában, ostorozván a külsőségekben megnyilvánuló vallásosságot és az állatáldozatokat. Azt akarta, hogy a hatalmasok váljanak mindenki szolgájává. Azt mondta: „Én vagyok az út, az igazság és az élet.” Sokan felismerték benne a Messiást, a Krisztust, akit vártak.

30. Mit jelent a „Messiás” vagy „Krisztus” szó?

A héber „messiás” szó, amelynek görög fordítása „christos”, felkentet jelent, azt, akit Isten megszentelt, hogy különleges hivatást tölthessen be: megalapítsa Isten Országát. Isten küldötte, akit vártak.

31. Miért adnak a keresztények Máriának kiváltságos helyet?

Mert ő Jézus Anyja. A püspökök egyik első nagy gyűlése (zsinat) 431-ben Máriáról kijelentette, hogy ő „Isten Anyja”. Názáretben mindvégig fia, Jézus mellett élt, mellette volt, amikor meghalt a kereszten. A keresztények gyermeki szeretettel voltak iránta. Tisztelettel ünnepelték századokon át. Számos templomot szenteltek és sok zarándoklatot indítottak tiszteletére.

SZŰZ MÁRIA IMÁJA – Magnificat

„Lelkem magasztalja az Urat és szívem ujjong megváltó Istenemben, mert rátekintett alázatos szolgálójára. Lám, mostantól fogva boldognak hirdet minden nemzedék, mert nagyot tett velem a Hatalmas és a Szent. Irgalma nemzedékről nemzedékre az istenfélőkkel marad. Karja bizonyosságot tett hatalmáról: szétszórta a szívükben gögösöket, letasztotta trónjukról a

hatalmasokat, az alázatosokat pedig fölemelte. Az éhezőket jóllakatta, de a gazdagokat üres kézzel küldte el. Gondjába vette gyermekét, Izraelt, megemlékezve irgalmáról, amelyet atyáinknak, Ábrahámnak és utódainak örökre megígért.”

ÜDVÖZ LÉGY, MÁRIA...

Üdvöz légy, Mária, kegyelemmel teljes, az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus. Asszonyunk Szűz Mária, Istennek szent anyja, imádkozzál érettünk bűnösökért most és halálunk óráján. Ámen.

A II. Vatikáni zsinat után készült egy újabb fordítás, amely közelebb áll a görög szöveghez:

Örvendezz Mária, akit betöltött a kegyelem, az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te gyermeked, Jézus. Szűz Mária, Isten Anyja imádkozzál érettünk bűnösökért most és halálunk óráján. Ámen.

4. Isten

32. Ki az Isten?

Lehetetlen kielégítő módon válaszolni erre a kérdésre, mert Isten „misztérium” marad számunkra, azaz szent titok. Szavaink, okoskodásaink, értelmi képességeink végesek ahhoz, hogy Istent megérthessük.

33. Mit akarunk a „misztérium” szóval kifejezni?

Ez a szó azt jelenti, hogy Isten határtalanul felülmúl bennünket: az ő segítsége szükséges ahhoz, hogy titkába behatoljunk. Értelmünk és szívünk nem hagyhat fel felfedezésével, de ez teljesen sohasem sikerül. Ez a szó azt is jelenti, hogy Isten megismerése nyitva áll előttünk és megvilágítja életünket.

34. Miért kell Istenről beszélnünk?

Mert az életünkkel és a világgal kapcsolatban kérdéseket teszünk fel magunknak; mert a vallások milliós embercsoportokat képeznek, akik benne hisznek és az emberiség életében folytonosan meghatározó szerepet játszanak.

A Biblia első könyvében, a Teremtés könyvében ezt olvassuk:

„Kezdetben teremtette Isten az eget és a földet. A föld puszta volt és üres, sötétség borította a mélységeket és Isten Lelke lebegett a vizek fölött. Isten szólt: »Legyen világosság«, és világosság lett. Isten látta, hogy a világosság jó. Isten elválasztotta a sötétségtől. A világosságot nappalnak nevezte el Isten, a sötétséget pedig éjszakának. Azután este lett és reggel, az első nap.” (Ter 1,1-5)

Egy másik helyen ezt olvassuk:

„Isten újra szólt: teremtsünk embert képmásunkra, magunkhoz hasonlóvá. Ők uralkodjanak a tenger halai, az ég madarai, a háziállatok, a mezei vadak és az összes csúszómászó fölött, amely a földön mozog. Isten megteremtette az embert, saját képmására alkotta, férfinek és nőnek teremtette.

Isten megáldotta őket, és így szólt hozzájuk: Legyetek termékenyek, szaporodjatok, töltsétek be a földet és vonjátok uralmatok alá.” (Ter 1,26-28)

35. Egyesek nem hisznek Istenben. Miért?

Egyesek nem hiszik, hogy létezik az Isten. Őket ateistáknak hívjuk, ami annyit jelent, hogy Isten nélküli. Olykor a világban előforduló rossz miatt, különösen a háború miatt nem tudják elhinni, hogy Isten létezik. Máskor egyéni életük olyan nehéz, hogy képtelenek hinni a jóságos Istenben. Egyesek csalódtak a hívőkben, az egyházakban vagy a vallásokban. Mások viszont csak saját életükben és a tudományban bíznak: azt állítják, hogy Isten létezését nem lehet „tudományos” módszerekkel igazolni.

36. Mondhat-e valamit értelmünk az Istenről?

A józan ész az élet értelmét keresi. Anélkül, hogy be tudná bizonyítani Isten létezését, mégis feléje vezet minden olyan adottságból kiindulva, ami csak a világban és az életben létezik.

Miközben tudomásul veszi emberi korlátjainkat és fogyatékoságunkat, eljut odáig, hogy felismeri Isten létét.

37. Megközelíthetjük-e Istent a szenteken keresztül?

Igen, mert ők Isten felé vezetnek bennünket, hozzá tartoznak, benne találtak világosságot és erőt. Egyes szentek századokon keresztül ismertek maradtak, másokat pedig csak környezetük ismert. Életük és szavuk Istenről ad tanítást. A legnagyobbak közé soroljuk az Ószövetség prófétáit. Továbbá olyan ragyogó keresztény egyéniségeket, mint Assisi Ferencet és természetesen a legkiválóbbat, Máriát, Jézus Anyját. Ma is élnek olyan nők és férfiak, akik a mindennapi egyszerű életben jelenítik meg az Isten felé vezető utat mások számára.

38. Mit mondanak nekünk a próféták Istenről?

Azt mondják, hogy Istent szenvedélyesen érdekli az ember élete, hogy szövetségben akar vele élni, hogy megvédi a szegényt. Leleplezi a hamis isteneket, a bálványokat. Elmondják még, hogy az igazságot keresve Isten felé haladunk, és a mindennapi eseményeken keresztül jön felénk az Isten.

39. És mit mondott Jézus az Istenről?

Jézus eljött, hogy mindenki számára felkínálja azt az új életet, amelyet Isten ajánl neki. Aki ebbe az új életbe lép, az tudja, hogy Isten szereti őt, és igyekszik szeretni a többieket. Arra tanított Jézus, hogy „Istent” atyánknak nevezzük. Olyan Istent mutatott be, aki megbocsát, akiben újjászületünk, aki az egész emberiséget meghívja, hogy népe és családja legyen.

40. Mit akart mondani Jézus, amikor Istent a Mi Atyánk-nak nevezte?

A Bibliában már Jézus előtt is „Atyának” nevezték az Istent, megemlékezésül, hogy Izraelt megmentette és saját népévé tette. Ez a nép azért hívja őt Atyának, mert Isten örökbe fogadta. Amikor Jézus a Mi Atyánknak nevezi Istent, akkor őt, mint szabadítót mutatja be, aki vezet és fiaivá tesz bennünket.

41. Miért mondjuk, hogy Isten „Atya, Fiú és Szentlélek”?

Azért, mert Jézus az Istent Atyának nevezte, mert megtudtuk, hogy ő maga az Isten Fia, és mert elküldte a Szentlelket. Istenben közösség él. Isten egy, három személyben. Ezért hívjuk Szentháromságnak.

Szent János apostol így ír:

„Szeretteim, szeressük egymást, mert a szeretet Istentől van. Mindaz aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent, mert az Isten szeretet. Isten szeretete abban nyilvánult meg, hogy egyszülött Fiát küldte a világra, hogy általa éljünk. A szeretet ebben mutatkozik meg: Nem mi szerettük Istent, hanem Ő szeretett minket és elküldte Fiát.” (1 Ján 4,7-10)

42. Miért nem mutatja meg magát világosan az Isten, még akkor sem, amikor minden rosszul megy?

Isten tapintatos marad, tiszteletben tartja az ember szabadságát. Életet ad neki, értelmet helyez belé: érzéket az igaz, a szép és a jó iránt, és meghívja a szeretetre. Isten leggyakrabban az emberek által tesz valamit a világban. Közülünk mindenki saját mértéke szerint tanúságot tehet Isten tevékeny jelenlétééről.

43. Vannak-e olyan pillanatok, amikor közel vagyunk Istenhez?

Akkor vagyunk közel Istenhez, ha igazán szeretünk. Szent János, Jézus barátja írta: „Az Isten szeretet. Mindaz, aki szeret, Istentől született és ismeri az Istent.” Közel vagyunk Istenhez akkor is, amikor imában fordulunk felé, különösen akkor, amikor a szentmisében a keresztény közösség az Oltáriszentséget ünnepli.

5. A Szentlélek

44. Hogyan ismerjük meg a Szentlelket?

Jézus beszélt róla, azt mondta: „Én pedig kérem fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek, az Igazság Lelkét, aki mindörökké veletek marad... Megtanít benneteket mindenre és emlékeztet mindarra, amit nektek mondtam.” (Jn 14,16)

Jézus halála és feltámadása után a Szentlélek működése gyakran megnyilvánult az Egyház életében. Az Ószövetség is beszélt már Isten Lelkéről, aki olyan személyek által jött el, mint a próféták. Azt is mondja, hogy a Szentlélek jelen volt, amikor Isten megteremtette a világot. Jézus eljövétele előtt írja az egyik próféta:

„Kiárasztom lelkemet minden testre, fiaitok és leányaitok jövendőlni fognak, vénjeitek álmokat álmodnak, ifjaitok meg látomásokat látnak.” (Joel 3,1)

SZENT PÁL APOSTOL ÍGY ÍR:

„Akiket Isten Lelke vezérel, azok Isten fiai. Nem a szolgaság lelkét kaptátok ugyanis, hogy ismét félelemben éljete, hanem a fogadott fiúság lelkét kaptátok, melyben azt kiáltjuk: »Abba! Atya!«” (Róm 8,14-15)

JÉZUS AZT MONDJA:

„A szél ott fúj, ahol akar. Hallod zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy. Áll ez mindenkire, aki Lélekből született.” (Jn 3,8)

45. Hogyan nyilvánult meg?

Előfordult, hogy rendkívüli módon, mint pünkösdi napján. Leggyakrabban pedig Jézus tanítványainak adott sugallatokat, hogy képesek legyenek folytatni munkáját.

46. Miképpen érthetjük meg a Szentlélek szerepét a Szentháromságon belül?

Ez szent titok (misztérium), de mint minden egyes hittitok, úgy ez is világosságot teremt életünkben, annak ellenére, hogy nem értjük. Ha ketten szeretik egymást, akkor szívesen beszélnek szerelmükről úgy, mint rajtuk kívülálló kapcsolatról, amely összeköti őket. Azt mondják: „nagy a mi szerelmünk”: „egyedülálló”. Pedig a szerelem bennük van, önmaguk része, nem pedig más valami. Ez segít megérteni, hogy ki a Szentlélek. Az Atya és a Fiú közötti szeretet olyan nagy, hogy ez a szeretet személy. Egy az Isten, és mégis három személy van benne. Három oly módon egyesült személy, hogy egyet alkotnak együtt.

47. Mi a Szentlélek szerepe életünkben?

A Szentlélek segít bennünket cselekedni, imádkozni, egyesülni az Istennel. Amikor eltélünk az Isten Lelkével, akkor Jézus nyomában haladva kibontakozik személyiségünk.

48. Mi a szerepe az Egyházban?

Az Egyház elválaszthatatlan a Szentlélektől: az Egyházban történik a Lélekkel való töltekezés. Ő az, aki minden hívőt egyesít a szeretetben, és aki segíti őket közösségekben élni. A Szentlélek ajándékai és rendkívüli adományai, a „karizmák” közreműködnek az Egyház építésében, hogy élő, szerető, termékeny legyen.

49. Mit jelent a „karizma” szó?

A „karizma” görög szó. Jelentése: „kegyelem”: „valami ingyenesen kapott dolog”, ajándék. Az ószövetség idejétől kezdve megnyilvánult a Lélek jelenléte egyes személyeknél, akiket Isten kiválasztott. Az Újszövetségben ez a jelenlét erősödik. Szent Pál gyakran beszél azokról a „karizmákról”, amelyeket a lélek azért ad a tanítványoknak, hogy bizonyos küldetést teljesítsenek.

50. Melyek a legfontosabb karizmák?

Szent Pál többször beszél róluk leveleiben: megkülönbözteti az apostolok, a próféták, az evangélisták, a lelkipásztorok karizmáit. A karizmák a közösség számára fontos cselekedetekre irányulnak, mint pl. a tanítás, a szegények szolgálata, a gyógyítás adománya stb.

51. Léteznek-e ma is karizmák?

Széles körben elterjedtek manapság azok között, akik Krisztus követői a Szentlélek által. Általában nem rendkívüli módon nyilvánulnak meg. De bizonyos keresztényeknek megvannak a maguk kiváltságos adományai, pl.: Isten nevében beszélni, segíteni a betegeket, lelkesíteni a közösségeket stb.

6. Az Egyház

52. Hogyan keletkezett az egyház?

Az Egyház Jézus által jött létre, aki tanítványaival csoportot alakított. Azt akarta, hogy velük szülessék meg Isten új népe. Később, halála, feltámadása és a Szentlélek pünkösdi eljövetele után a tanítványok más közösségeket is alakítottak a Földközi-tenger körül egészen Rómáig. E közösségek együttesen alkotják az egyházat.

53. Mit nevezünk egyháznak?

Valamennyi közösség „helyi egyházat” képez alakulási helyén. Egy-egy ország közösségei együtt „nemzeti egyházat” alkotnak. „Világegyháznak” nevezzük a világ minden katolikus hívójét együtt. Beszélünk végül „egyházakról” is. Ezek Krisztushoz akarnak tartozni, de nem tagjai a katolikus egyháznak: így pl. az ortodox egyház, a protestáns egyházak. Azt az épületet, amelyben a keresztények összegyűlnek, a régi magyar nyelv szintén „szentegyháznak” mondta.

54. Mi az egyház?

Jézus műve, amely a Szentlélek indítása nyomán tovább él. Általa marad benső kapcsolatban Isten az emberiséggel. Hogy mi az egyház benső élete, azt sokféleképpen lehet kifejezni. Azt mondjuk például, hogy az egyház „Isten népe”: a zsidó nép után és mellett olyan tanúk közössége, amely Isten szeretetéről tesz bizonyosságot. „Krisztus testének” vagy „Krisztus jegyesének” is nevezzük a bensőséges kapcsolat miatt, amely Jézussal egyesíti.

55. Ki az egyház vezetője?

Krisztus a vezetője, ő az egyház „feje”.

56. Akkor mi a pápa szerepe?

A pápa Szent Péter utódja, az első az apostolok között. Róma püspöke, és ilyen címen valamennyi püspök között az első, és felelős a részegyházak közötti egységért. Ahogy az egyház növekedett, olyan mértékben növekedett szerepe, felelőssége és feladata is. Amikor viszont valami fontos aktát ír alá a pápa, olyankor „Isten szolgáinak szolgája” névvel jelöli magát.

57. Miért nevezik az egyházat katolikusnak és római-nak?

Katolikusnak, vagyis egyetemesnek mondjuk, mert benne közösségben él minden egyes egyházi közösség az összes többivel. Rómainak nevezik azért, mert a pápa székhelye kezdetől fogva Rómában van és azért, hogy megkülönböztessék más egyházaktól.

58. Miért mondják, hogy az egyház apostoli?

Mert hűséges az apostolok hitéhez, igyekszik szerinte élni és elterjeszteni azt az egész világon.

*Hiszek, és tudom, honnan a hitem.
 Házamat én kőszirtre építem.
 Négy élőlény az erős alapok:
 Ember, oroszlán, sas, tulok.
 Hallottam a piacon szólni Pált,
 Hallottam Ágostont és Ottokárt,
 Látom a szirten Péter kulcsait,
 S bennem a mélyben, hallom döbbenettel:
 Kimondhatatlan gerjedésekkel
 A Szentlélek sóhajtozik.
 Ó tudom kinek, ó tudom kinek:
 Én az eleven Istennek hiszek.*

*Élő hitemmel vagyok én szabad.
 Mankó helyett kötöttem szárnyakat.
 Ami akad a földön emberi,
 Gazdag szívem testvérnek ismeri.
 És ami túl az emberkörökön,
 A végtelenség: ígért örököm.
 És mikor üt a boldogságos óra,
 Hogy befogadjon koporsóm gubója:
 Hitem gyertyája utolsót remeg,
 És Istennek ajánlom lelkemet. – Sík Sándor*

AZ APOSTOLOK CSELEKEDETEIBEN OLVASSUK:

„Mikor érkezett pünkösöd napja, mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen. Hirtelen mintha csak heves szélvész közeledett volna, zaj támadt az égből és egészen betöltötte a házat, ahol összegyűltek. Majd pedig szétoszló tüzes nyelvek lobbantak föl előttük és leereszkedtek mindegyikükre. Valamennyien elteltek Szentlélekkel és különféle nyelveken kezdtek beszélni, úgy, amint a Szentlélek szólásra indította őket.

Ez idő tájt az ég alatt található mindenféle nemzetből tartózkodtak istenfélő zsidók Jeruzsálemben. Mikor ez a zaj támadt, sokaság verődött össze: elképedtek, mivel ki-ki tulajdon nyelvén hallotta beszélni őket.” (ApCsel 2,1-8)

59. Ki a püspök?

Az apostolok utóda, Jézus képviselője, az egyház felelőse egy-egy vidék vagy terület felett, amelyet egyházmegyének hívnak. Öröködi a keresztény közösségek felett. Egyeseket felelősséggel bíz meg, másokat pedig pappá és diakonussá szentel közülük. A pápával és a többi püspökkel együtt saját feladatkörében ő is felelős az egész világon elterjedt Egyházért.

60. Van-e időnként olyan összejövétel, ahol a világ valamennyi püspöke találkozik a pápával?

Ezt az összejövételt hívják egyetemes zsinatnak: ezen a gyűlésen jutnak megegyezésre minden olyan fontos kérdésben, amely a világegyházban felmerül. Számos zsinat volt már a történelem folyamán. Az utolsó, a II. Vatikáni zsinat 1962-1965-ig tartott.

61. Mi a szinódus?

A szó jelentése: „együtt haladni az úton”. Kevésbé jelentős összejövétel, mint a zsinat: a keresztény nép egy részének gyűlése a pápával vagy püspökkel.

62. Hogy hívják azt a felelősséget, amelyet a püspökök közösen viselnek az egész egyházért?

Kollegialitásnak hívják. Minden egyes püspöknek nagy szabadsága van egyházmegyéje igazgatásában, közben azonban figyelemmel kíséri a többi egyházmegye életét is. A kollegialitás a püspökkari konferenciákon, nemzeti gyűléseken és a pápával való kapcsolatukban jut kifejezésre.

63. Egyedüli felelőse a püspök az egyházmegyének?

Megosztja ezt a felelősséget a papokkal és a többi megkeresztelt emberrel. Akit megkereszteltek, az keresztsége folytán felelős az Egyház életéért. Részt vesz az egyház életében és küldetésében.

JÉZUS MONDTA:

„Mondom tehát neked: Te Péter vagy. Erre a sziklára építem egyházamat, és a pokol kapui nem vesznek erőt rajta. Neked adom a mennyország kulcsait. Amit megkötysz a földön, megkötött lesz a mennyben is.” (Mt 16,18-19)

JÉZUS MONDTA:

„Amikor leszáll rátok a Szentlélek, erőben részesültök. Tanúságot tesztek majd rólam Jeruzsálemben, egész Júdeában és Szamariában, sőt a föld végső határáig.” (ApCsel 1,8)

7. A szentségek

64. Mik a szentségek?

A szentségek egyházi szertartások, amelyekkel az Egyház ünnepélyesen felajánlja nekünk, hogy egyesüljünk Krisztussal. A szentségek kapcsolatba juttatnak minket Krisztussal, közvetítik számunkra az ő életét, amely a miénket is életre kelti. Ezt nevezzük szentségi kegyelemnek.

65. Mit jelent a „szentség” szó?

A „szentség” szó eredeti értelme: „jel”; jel, amely Istennel egyesít bennünket. Valamennyi szentség sajátos módon kifejezi azt az új életet, amelyet Jézus ajánl fel nekünk.

66. Nevezhetjük-e az Egyházat „szentségnek”?

Igen, mert az Egyház Jézus látható jele. Benne és általa találkozunk a különböző szentségekkel.

67. Hány szentség van?

Hét szentség van: az oltáriszentség, a keresztség, a bérmálás, a kiengesztelődés (bűnbánat) szentsége, a betegek kenete, az egyházi rend és a házasság.

SÍK SÁNDOR: ERDEI MISE

*Csepp asztalon éppen csak annyi hely,
Hogy elfér rajta Tányér és Kehely.
A kis szobában annyi levegő,
Hogy elfér benne négy-öt térdelő:
A házinép imádkozik velem:
Fölöttünk szénapadlás, azon felül a menny.*

*Két-patak-parton, erdő közepén,
Zöld hegyek alján mondom a misém.
Belecsengenek, belezsonganak
Kántoros kedvű kicsi madarak.
Az erdőből is ide-ide zeng
A tölgyek orgonája.
Így még nagyobb a csend.*

*Jertek, jertek, világ kicsinyei,
Csendben az Istent dicsőíteni.
Jertek, ti szépek, hívek, boldogok,
Csengőm szavára elnémuljatok,
És meghajoljon valamennyi térd
Az Isten árnyékában didergő nagyokért.*

LUKÁCS EVANGÉLISTA MONDJA EL:

Ketten közülük még aznap egy Emmausz nevű faluba mentek, amely Jeruzsálemtől hatvan stádiumnyira fekszik. Közben beszélgettek mindarról, ami történt. Miközben így beszélgettek és tanakodtak, egyszer csak maga Jézus közeledett és csatlakozott hozzájuk. De szemük akadályozva volt, hogy föl ne ismerjék. Megszólította őket: „Miről társalogtok itt az úton?” Erre szomorúan megálltak. Egyikük, akit Kleofásnak hívtak, hozzá fordult: „Te vagy az egyetlen idegen Jeruzsálemben, aki nem tudja, mi történt ott ezekben a napokban?” „Micsoda?” – kérdezte. „A názáreti Jézus esete – felelték –, aki szóban és tettben nagyhatású próféta volt Isten és az egész nép előtt. Főpapjaink és előljáróink halálra ítélték és keresztre feszítették. Mi viszont azt reméltük, hogy ő fogja megváltani Izraelt. De ma már harmadnapja annak, hogy ez történt. Igaz, hogy néhány közénk tartozó asszony megzavart minket. Hajnalban a sírnál voltak, de nem találták a testét. Azzal a hírrel tértek vissza, hogy angyalok jelentek meg nekik, akik azt állították, hogy él. Társaink közül néhányan a sírhoz mentek, és úgy találtak mindent, ahogy az asszonyok mondták. Őt magát azonban nem látták.”

Erre ő így szólt: „Ti oktanok, milyen nehezen hiszitek el mindazt, amit a próféták megjövendöltek. Hát nem ezeket kellett elszenvednie a Messiásnak, hogy bemehessen dicsőségébe?” Aztán Mózesen kezdve valamennyi prófétának megmagyarázta, ami az írásokban róla szól. Közben odaértek a faluhoz, ahová tartottak. Úgy tett, mintha tovább akart volna menni. De azok marasztalták: „Maradj velünk – kérték –, mert esteledik és már lemenőben a nap.” Betért tehát, hogy velük maradjon. Mikor asztalhoz ültek, kenyeret vett kezébe, megáldotta, megtörte és odanyújtotta nekik. Erre megnyílt szemük, és fölismerték. De ő eltűnt előlük. „Ugye, lángolt a szívünk – mondták egymásnak –, mikor útközben beszélt hozzánk és kifejtette az írásokat?”

Még abban az órában útra keltek és visszatértek Jeruzsálembe. Ott egybegyűlve találták a tizenegyet és társaikat. Azok ezzel fogadták őket: „Az Úr valóban föltámadt és megjelent Simonnak.” Erre ők is elbeszélték, ami az úton történt, és hogy hogyan ismerték föl a kenyértörésnél. (Lk 24,18-35)

A szentségek vétele valami hasonló tapasztalatot nyújt nekünk. Életünk fontos eseményét éljük át (gyermek születését, házasságkötést, súlyos betegséget, bűnbe esést stb.). Jézus hozzánk csatlakozik az úton. Újra elolvassuk szavait, amelyekkel jó hírt akar közölni velünk. Valami jel nyomán (víz, kézrátétel, kenyér és bor, kenet stb.) felismerjük jelenlétét. Megbízást kaptunk, hogy körünkben elmondjuk a jó hírt, amely hozzánk érkezett.

8. A szentmise

68. Mi a szentmise?

Gyülekezet, amelyet Isten szólít egybe: a keresztyények találkoznak, hogy Isten igéjét hallgassák, megemlékezzenek Jézusról, hálát adjanak az Atyának és beteljenek Szentlélekkel. Úgy mondjuk: a szentmise „emlékünnap”.

69. Mi az emlékünnap?

Az emlékünnap visszatekintés és felhívás: visszatekintés valamely elmúlt eseményre, és felhívás arra, hogy most tovább folytassuk. A szentmisén nemcsak emlékezünk Jézus utolsó vacsorájára, hanem azt az ő jelenlétében fel is elevenítjük. Tekintet vetünk Jézusnak az idők végezetén várt eljövételére és hirdetjük visszajövetelét.

70. Miért mondjuk azt, hogy a szentmise Jézus jelenlétébe helyez bennünket?

JÉZUS MONDTA:

„Ott, ahol ketten, hárman összejönnek az én nevemben, velük vagyok.” Azt is mondta: „Aki eszi testemet és issza véreimet, az élni fog általam.” Végül elmondta az apostolokkal elköltött utolsó vacsora folyamán azokat a szavakat, amelyeket a pap megismétel a mise ünnepi pillanataiban: „Vegyétek és egyétek, mert ez az én testem.” Aztán fogta a borral telt kelyhet és így szólt: „Vegyétek és igyatok belőle mindnyájan, ez az én vérem, amely értetek kiontatik.” Hozzátette: „Cselekedjétek ezt az én emlékezetemre.”

Amikor cselekedeteit és szavait megismételjük, Jézus valóságos jelenlétében vagyunk.

A mise vázlata

Bevezető rész

Bűnbánat

Könyörgés Isten irgalmáért

Az Ige liturgiája

Részlet az ószövetségi szentírásból – Zsoltár

Részlet az apostolok leveleiből – Alleluja

Részlet az evangéliumból

Szentbeszéd

Az Eucharisztia (áldozat) liturgiája

Az adományok felajánlása

Az eucharisztikus imádság (Kánon)

A miatyánk és az áldozás

Záró rész

Hálaima

Áldás

71. Miért nevezzük „eucharisztianak” a Jézus vacsorájáról való megemlékezést?

Az „eucharisztia” szó „hálaadást”, „köszönetmondást” jelent. Azért nevezik így a misét, mert megköszönjük Istennek, hogy Jézust adta nekünk, aki az ő Fia és a mi testvérünk.

Hogyan áldozunk?

A II. Vatikáni zsinat felújította a Jeruzsálemi Cirill leírásából származó, 4. századi szép mozdulatot: „Amikor az oltár felé haladsz, ne közeledj nagyra tárt tenyerekkel, széttárt ujjakkal, hanem alkoss bal kezedből trónust jobb kezed számára, amely majd fogadja a Királyt; majd alakíts öblöt abból a tenyeredből, így fogadd Krisztus Testét és mondd: Ámen.”

Sokáig így áldoztak az emberek. Majd egy másik szokás alakult ki: Krisztus testét egyszerűen ajkunkra fogadni.

Mindkét áldozási mód elfogadott. A fontos az, hogy amennyire csak lehetséges, tudatosítsuk, hogy Krisztus Testét kapjuk.

72. Miért beszélünk szentmise áldozatról?

Az Istennek áldozatot bemutatni annyi, mint adni neki valamit és elismerni, hogy minden az övé. Amikor örömet akarunk szerezni, akkor szívesebben adunk. Szentmise áldozatról azért beszélünk, mert megemlékezünk arról, hogy Jézus mindenkiért feláldozta magát Istennek. Így szólt tanítványaihoz: „Nincs annál nagyobb szeretet, mint életünket adni azokért, akiket szeretünk.” Életét adta azért, hogy valóban Isten fiaiként élhessünk, miután felismertük szeretetét. Inkább elfogadta a halált, semhogy hűtlenné válják küldetéséhez.

73. Miért mondjuk akkor, amikor megkapjuk Krisztus Testét, hogy „áldozunk”?

„Áldozni” – bevett egyházi szakkifejezés. Jelentése: részesülni az áldozatból. A latin szó eredeti és mélyebb értelme: közösségre lépni, egyesülni egy vagy több személlyel. A szentmisében az Oltáriszentségben jelenlévő Jézussal egyesülünk. Testvéreinkkel, a többi keresztennyel is egyesülünk, Jézus imája szerint, amelyet Atyjához intézett: „Hogy egyik legyének, miképpen mi egyikek vagyunk, te és én.”

74. Lehet-e minden misén áldozni?

Igen, lehet minden misén áldozni éppen úgy, ahogy az is természetes, hogy elfogadjuk, amit a vendégségben kínálnak. Ami bennünket az áldozástól visszatart, az az Isten szeretetének és a felebarátjainkkal való kiengesztelődésnek visszautasítása (ez minden halálos bűn lényege!), akár ők okoztak nekünk fájdalmat, akár mi bántottuk meg őket.

„Valahányszor e kenyeret eszitek, s a kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön. Ezért, aki méltatlanul eszi e kenyeret, vagy issza az Úr kelyhét, az Úr teste és vére ellen vét. Tehát vizsgálja meg magát mindenki, s csak úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, mert aki méltatlanul eszik és iszik, anélkül hogy megkülönböztetné az Úr testét, tulajdon ítéletét eszi és issza. Ezért gyöngék és betegek közületek sokan, többen pedig holtak. Ha azonban helyesen ítélnők meg magunkat, nem lenne részünk az ítéletben.” (1 Kor 11, 26-34)

Pál apostol intelme arra vonatkozott, hogy a korintusiak az eucharisztia ünneplését egyszerű társas összejövetelnek fogták fel, ahol úgy ettek-ittak, hogy egyesek éhen maradtak, míg mások dőzsöltek. Későbbi korok keresztényei belátták, hogy más bűnök ugyanígy méltatlanná teszik áldozásukat, ezért a bűnbánat szentségéhez járultak (= gyóntak) ún. bocsánatos bűneikkel is, mielőtt megáldoztak (ezt nevezték ájtatossági gyónásnak).

A mai gyakorlat számára ez javasolható:

1. Csak akkor kötelező gyónni áldozás előtt, ha biztos halálos bűnt követtünk el. Amíg ilyen nem fordult elő, egy gyónás után többször is áldozhatunk. Esetleges bocsánatos bűneinket áldozás előtt magunkban bánjuk meg.

2. Minden gyónás alkalmával érdemes azt is megmondani, milyen időközökben szoktunk áldozni. Minden kétely esetén ajánlatos a gyóntató atya tanácsát megkérdezni.

SZABÓ LŐRINC: KENYÉR

*Beléd haraptam, áldott kenyér,
És elborzadtam – Habfehér
tested kísértete oszlani
kezdett, zöldülni, s foszlani,*

*s köröttem az eltűnt szobák
falain, az utcán, a városon át
őt láttam mindenütt, csak őt,
a milliárdlelkű mezőt,*

*ahogy szétcsapott, ringva, – már
tenger volt, végtelen határ,
zöld végtelen, aztán rőt-arany.
Hány halász élt ott, boldogan,*

*hány külön-külön kis akarat,
s minden kalászban mennyi mag,
s minden magban mennyi múlt
s mennyi jövőendő párosult!*

*– Aztán egyszerre magamat
láttam, e roppant áradat
gyilkosát, Isten gyilkosát,
aki kaszával belevág*

*az örök csodába, töri, üti,
a szent anyagot, megsüti
s eszi Istent, aki test, vér –
S letettelek, darab kenyér,*

*s fölvettelek, elnéztelek,
magamban érzem az életedet. –
aztán lassan úgy ettelek tovább,
mint a Hívő az úrvacsorát.*

PÁL APOSTOL ÍRTA:

Az Úrtól kaptam ugyanis, amit közöltem veletek: Az Úr Jézus elárultatásának éjszakáján fogta a kenyeret, hálát adott, megtörte és így szólt: „Vegyétek és egyétek, ez az én testem, amelyet értetek adok. Ezt tegyétek az én emlékezetemre.” Ugyanígy, vacsora után fogta a kelyhet és így szólt: „Ez a kehely az újszövetség az én véremben. Ezt tegyétek, valahányszor isztok belőle, az én emlékezetemre.” Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek és e kehelyből isztok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön. (1 Kor 11, 23-26)

*Dicsőség a magasságban Istennek,
És békesség a földön a jóakarató embereknek.
Dicsőítünk téged, áldunk téged,
imádunk téged, magasztalunk téged,
hálát adunk nagy dicsőségédért.
Urunk és Istenünk! Mennyei Király!
Mindenható Atyaisten!
Urunk, Jézus Krisztus: egyszülött Fiú.
Urunk és Istenünk,
Isten báránya, az Atyának Fia!
Te elveszed a világ bűneit:
irgalmazz nekünk!
Te elveszed a világ bűneit:
hallgasd meg könyörgésünket!
Te az Atya jobbján ülsz:
irgalmazz nekünk!
Mert egyedül Te vagy a Szent,
Te vagy az Úr,
Te vagy az egyetlen Fölség:
Jézus Krisztus,
a Szentlélekkel együtt
az Atyaisten dicsőségében! Amen.*

9. A keresztség

75. Hogy történik a keresztelés?

A keresztelésnél régen a keresztelendőt vízben alámerítették, mintha sírba szállt volna, hogy utána új életre keljen. A halál és az újjászületés jelképe volt ez: belépés a közösségbe. A katolikusok ma már rendszerint nem merítik víz alá a keresztelendőt (bár engedélyezve van ez a forma), csak homlokára öntenek vizet.

76. Különbözik-e a keresztény keresztelés más vallások keresztelési gyakorlatától?

Más vallásokban is találkozunk a vízbe merítéssel, de a keresztény keresztségi szertartás a szokásos jelképiséghez (halál és élet, megtisztulás) még hozzáadja a személyes összekapcsolódást Jézussal. Ővele egyesít, az ő halálába és feltámadásába merít bele és tesz az Egyház tagjává bennünket. A megkeresztelt Jézus tanítványa lesz és tagja a keresztény közösségnek.

77. Ugyanolyan-e a keresztség valamennyi keresztény egyházban?

A főbb keresztény (katolikus, ortodox, protestáns) egyházak elismerik ugyanazt a keresztséget. Ez fontos is, mert így ezekhez az egyházakhoz tartozó keresztények testvéreknek ismerik el egymást Krisztushoz való tartozásukban.

78. Mit jelent az, hogy a keresztség Jézus halálához és feltámadásához kapcsol bennünket?

Azt jelenti, hogy a megkeresztelt a Jézus által mutatott útra lép; azt az életet választja, amelyet Jézus ajánlott neki, ha kell, bátran szembenéz a szenvedéssel és a halállal, hogy hűséges maradjon hozzá. Vele együtt fog feltámadni.

79. Mit jelent az, hogy a keresztség által az Egyház tagjává leszünk?

Azt jelenti, hogy a keresztség befogadás az Egyházba: a megkeresztelt a közösség tagja lesz. Kap tőle és ad neki. A maga helyén és saját mértéke szerint felelős érte.

80. Mit mondhatunk még a keresztségről?

Azt mondjuk, hogy Isten saját életére születünk újjá benne. Segít küzdeni a rossz ellen. Megadja nekünk, hogy Jézus művét folytassuk. Tudatosítja bennünk, hogy Isten fiai vagyunk.

81. Miért mondjuk, hogy a keresztség eltörli az eredeti bűnt?

Az egész emberiséget megjelölte a bűn. Valamennyi ember megosztott, törékeny, ingadozik a jó és a rossz között. A keresztség nem úgy törli el azt a „bűnt”, mint a folttisztító, hanem Jézus életében részesít bennünket; új kovás, az isteni élet kovása a Szentlélek kegyelméből.

82. Miért mondjuk, hogy a keresztség a megtérés szentsége?

Mert a keresztség napján Jézus követését választjuk. Ez fordulat, „megtérés”, egy másfajta élet kezdete.

Valamennyi szentség kívánja „megtérésünket”, azt, hogy valamit változtassunk meg életünkben, hogy jobban hasonlítson a feltámadt Jézus életéhez. A keresztség az a szentség, amely bennünket nyitottá tesz erre a megtérésre, hogy azután folytassuk azt halálunkig.

83. Ki keresztelhet?

Rendszerint pap vagy diakónus szolgáltatja ki a keresztséget, de szükség esetén mindenki keresztelhet, aki ezzel valóban azt akarja megtenni, amit az Egyház kíván.

84. Miért kap a keresztelendő keresztapát és keresztanyát?

Azért, hogy köztük és a keresztgyermekük között külön lelki kapcsolat jöjjön létre. Ők a közösség részéről a keresztség tanúi. Feladatuk az, hogy segítsék a szülőket a keresztény nevelés munkájában.

85. Miért kapja valamelyik szent nevét a keresztelendő?

A keresztény szülők olyan keresztnevet adnak gyermekeiknek, amely valamelyik szentnek a neve, akit különösen szeretnek. A gyermekek növekedvén, lassan megismerik védőszentjüket, akinek nevét viselik, és aki esetleg követendő eszményképük lehet.

AZ APOSTOLI HITVALLÁS („CREDO” – HISZEKEGY)

*Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában,
mennynek és földnek teremtőjében.
És a Jézus Krisztusban,
ő egy Fiában, a mi Urunkban,
ki fogantaték Szűz Máriától,
kínzaték Poncius Pilátus alatt;
megfeszítették, meghala és eltemették;
szállta alá poklokra,
harmadnapon halottaiból föltámadta;
fölméne a mennyekbe,
ül a mindenható Atya Istennek jobbjára felől;
onnan leszen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat.
Hiszek Szentlélekben;
egy katolikus keresztény Anyaszentegyházat;
szenteknek egyességét;
bűnöknek bocsánatát;
testnek föltámadását;
és az örök életet. Amen.*

JÉZUS MONDTA:

„Menjetek tehát, tegyetek tanítványommá minden népet, kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében, és tanítsátok őket mindannak megtartására, amit parancsoltam nektek. Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig.” (Mt 28, 19-20)

10. A bérmálás

86. Miből áll a bérmálás szertartása?

A szertartás folyamán a püspök vagy megbízottja kezét a bérmálkozóra helyezi, homlokán szentelt olajjal megkeni, és kéri, hogy szálljon reá a Szentlélek.

87. Hogyan keletkezett a bérmálás?

Jézus megígérte apostolainak: „Elküldöm nektek Lelkemet.” Pünkösd napján látták az apostolok, hogy ígérete valóra vált. Félénkek voltak és bizonytalanok hitükben. Buzgó és bátor apostolokká váltak: ezután ők helyezték kezüket az újonnan megkereszteltekre, hogy mint Krisztus feltámadásának tanúit „megerősítsék” őket. A „bérmál” szó latin eredetije: „firmat” = megerősít („firmál”, „bérmál”).

88. Mi a bérmálás?

Mint valamennyi szentségnél, Istennel találkozunk általa, hogy küldetést nyerjünk tőle. A bérmálásban, mint egykor keresztségünk napján, Isten a Lelkét ajándékozza nekünk. Azt kéri tőlünk, hogy folytassuk Krisztus művét, és az ő példája szerint dolgozzunk, mint ő, az Isten országának építésén.

89. Miért van egy másik szentség, ha már megkaptuk a Szentlelket a keresztségben?

Két jövődöbeli barát első találkozásánál még minden csírájában van, csak lassanként bontakozik ki kettejük személyiségének gazdagsága. Így van ez Istennel való kapcsolatunkban is. Keresztségünkben eljön hozzánk az Isten Lelke. A bérmálásban pedig világosan látjuk, hogy az evangélium tanúivá tesz bennünket, és mi ehhez beleegyezésünket adjuk.

A SZENT KRIZMA

A krizma balzsammal kevert olajfaolaj. Isten Lelke behatol a megbérmált lelkébe. Jelképezi ezt a hatást, ahogy az olaj behatol a bőrbe. Egyben felhívás arra, hogy amiként a jó illat tova terjed, úgy mi is terjesszük Krisztus üzenetét mindenütt.

90. Hány éves korban bérmálkozzunk?

Különbéféle szokások alakultak ki erre vonatkozóan az Egyházban. Keleten egyszerre szolgáltatják ki a keresztséget, a bérmálást és az Oltáriszentséget (elsőáldozást), még ha csecsemőről van is szó.

Nyugaton rendszerint inkább megvárják, hogy a bérmálkozó olyan korú legyen, hogy szabadon tehessen hitvallást.

JÉZUS ELJÖVETELE ELŐTT ÍRTA AZ EGYIK PRÓFÉTA:

*„Az Úr Lelke nyugszik rajtam,
mert az Úr kent föl engem.
Elküldött, hogy örömhírt vigyek a szegényeknek,
és meggyógyítsam a megtört szívűeket.
Hogy szabadulást hirdessek a foglyoknak,
és szabadságot a börtönök lakóinak.
Hogy hirdessem az Úr kegyelmének esztendejét,
egyben kemény ítéletét.
Hogy megvigasztaljam mind a gyászolókat,
és koszorút adjak a hamu helyibe,
örömnök olaját a gyászruha helyett,
a szomorúság lelke helyett meg ünnepi örömeéneket.” (Iz 61,1-3)*

11. A kiengesztelődés (a bűnbocsánat) szentsége

91. Miből áll a kiengesztelődés (a bűnbocsánat) szentsége?

A kiengesztelődés szentsége abból áll, hogy Istentől bocsánatot nyerünk bűneinkre.

92. Hogyan keletkezett a kiengesztelődés (a bűnbocsánat) szentsége?

Jézus meghagyta tanítványainak, hogy bocsássák meg egymás bűneit. Feltámadása után megjelent apostolainak és azt mondta nekik: „Békesség nektek!” Hozzátette: „Miként az Atya küldött engem, úgy küldelek titeket.” Azután rájuk lehelt és így szólt: „Vegyétek a Szentlelket. Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad.”

93. Mi a kiengesztelődés (a bűnbocsánat) szentsége?

Szentség, amely Isten irgalmasságát ünnepli. Általa elnyerjük az Úr irgalmát. Beismerjük, hogy bűnösök vagyunk. Küldetést nyerünk, hogy legyünk békességszerzők.

94. Mi ez a küldetés pontosabban?

A kiengesztelődés szentségében megtapasztaljuk, hogy Isten mindig elfogad bennünket, bármilyen nagy bűnösök vagyunk is. Nemcsak azt kéri tőlünk, hogy fogadjuk el embertársainkat, hanem hogy dolgozzunk az emberek közötti békén.

95. Van-e több mód a kiengesztelődés (a bűnbocsánat) szentségének megünneplésére?

Főleg két fajtája van:

- „közös bűnvallomás”: a közösséggel együtt végzett bűnbánati ima, amelyben bűnösnek ismerjük el magunkat, és bűneink bocsánatát kérjük, fenntartva a kötelezettséget, hogy mihelyt lehet, szentgyónást végzünk;
- „egyéni bűnvallomás”, amelyet négyszemközt a gyóntató papnál végzünk, aki Isten nevében és a közösség tanújaként cselekszik.

96. Mi a feloldozás?

Feloldozni annyit jelent, mint felmenteni. A feloldozás ima, amelyet a pap mond, hogy megadja és kifejezze az Istentől adott bocsánatot.

97. Mit kell tenni, hogy előkészüljünk erre a szentségre?

Isten színe előtt szedjük össze magunkat, gondolkodjunk el a Biblia valamelyik szövegén és nézzük meg, hogyan éltünk, s mit kér tőlünk az Úr.

JÉZUS MONDTA:

„Ha tehát ajándékokat az oltárhoz viszed és ott eszedbe jut, hogy felebarátodnak valami panasza van ellened, hagyd ott ajándékokat az oltár előtt, menj, békülj ki előbb felebarátoddal, aztán jöjj vissza és ajánld föl ajándékokat.” (Mt 5, 23-24)

BŰNBÁNATI IMA

**Gyónom a mindenható Istennek
és nektek, testvéreim,
hogy sokszor és sokat vétkeztem:
gondolattal, szóval, cselekedettel és mulasztással:
én vétkem, én vétkem, én igen nagy vétkem.
Kérem ezért a Boldogságos mindenkor szeplőtelen
Szűz Máriát, az összes angyalokat és szenteket
és titeket, testvéreim,
hogy imádkozzatok érettem Urunkhoz,
Istenünkhöz.**

A FELOLDOZÁS FORMÁJA:

*Isten, a mi irgalmas Atyánk,
aki szent Fiának kereszthalála és feltámadása által
kiengesztelte önmagával a világot,
és kiárasztotta a Szentlelket a bűnök bocsánatára,
az Egyház szolgálata által
bocsásson meg neked, és adja meg a békét.
És én feloldozlak téged bűneidtől
az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevében.*

12. A betegek kenete

98. Miből áll a betegek kenete?

A beteget megkenik szentelt olajjal, és imádkoznak vele s az őt körülvevő keresztényekkel.

99. Miért szükséges az olajjal való megkenés?

Az olaj már régtől fogva gyakran alkalmazott orvosság. Az olaj behatol a bőrbe, és jelzi, hogy miként hatol belénk a Lélek.

100. Hogyan keletkezett a betegek kenete?

Életében Jézus számos beteget gyógyított. Őt követték tanítványai, amikor a betegek felett imádkoztak. Szent Jakab apostol írja levelében: „Beteg valaki közületek? Hívassa az Egyház papjait. Imádkozzanak fölötte, s kenjék meg olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó imádság üdvére lesz a betegnek, és az Úr enyhíteni fogja szenvedését. Ha pedig bűnben van, bocsánatot nyer.” (Jak 5, 14-15)

101. Mi a betegek kenete?

A betegek kenetének szentsége a súlyos betegek vagy igen gyenge egészségű emberek megsegítésére szolgál. Gyógyulást kér a beteg számára Istentől. Segítségére van, hogy szenvedését el tudja viselni a Krisztus szenvedésével való egyesülésben. Bűnbocsánatot kap általa a beteg.

102. Mikor kell feladni a betegeknek a szent kenetet?

A betegek kenete nem mágikus szertartás. Jelentősége akkor teljes, ha önként és tudatosan veszi fel a beteg. Mihelyt kívánja a beteg, fel lehet neki adni. Előfordul, hogy több beteg vagy idős ember közös szertartás (szentmise) keretében egyszerre kapja meg.

103. Miért hívták a betegek kenetét „utolsó kenetnek”?

Régebben azért nevezték a betegek szentségét utolsó kenetnek, mert csak akkor adták fel, amikor valaki már halálán volt.

104. Van-e olyan szentség, amelyik előkészít a halálra?

A „túlvilág felé tartó vándorlásunkban” kiváltképpen Húsvét szentsége, az Oltáriszentség készít elő bennünket. Útravalóul, vagyis mint „úti” táplálékot kapjuk akkor is, amikor utolsó utunkat kell megtennünk.

MÁRK EVANGÉLISTA MONDJA EL:

Akkor egy leprás jött hozzá, térdre borult előtte és kérlelte: „Ha akarod, megtisztíthatsz engem.” Könyörületre indulva Jézus kinyújtotta kezét, megérintette és így szólt hozzá: „Akarom, tisztulj meg!” Erre azonnal elhagyta a lepra és megtisztult. (Mk 1, 40-41)

13. Az egyházi rend

105. Miből áll az egyházi rend szentsége?

Az egyházi rend szertartásában a püspök a kezét a szentelendőre helyezi, és lehívja rá a Szentlelket, hogy pappá tegye őt a keresztyén közösség szolgálatára. Ugyanígy kézrátétellel szenteli föl a püspök a papot püspökké is.

106. Hogyan keletkezett az egyházi rend szentsége?

Az egyházi rend akkor keletkezett, amikor Jézus meghívott tizenkettőt tanítványai közül, hogy legyenek apostolai. Külön kiképezte őket, megosztotta velük életét, vezetőt adott számukra Péter személyében; részt vettek szenvedésében és feltámadásában. Azt kérte tőlük, hogy folytassák művét, legyenek szolgálói a közösségnek.

AZ EGYETLEN PAP, JÉZUS KRISZTUS

Igazában egyetlenegy pap van, az egyetlen igazi közbenjáró Isten és az emberek között; Jézus Krisztus, aki egyben valóságos Isten és valóságos ember.

Jézus mint „szolgálatot” gyakorolta papságát. Ő, az Isten Fia, Atyjának és minden embernek szolgájává tette magát, egészen életének odaadásáig, hogy megmutassa irántuk való szeretetét.

Őt követve és vele együtt az egyház papi közösség. Keresztsége és bérmálása által az egyház minden tagja társul Jézus papságához: papi népet alkotnak.

De ennek a közösségnek tartó szervezetre van szüksége: ezek a püspökök és a papok, ők folytatják az apostolok küldetését.

107. Mi az egyházi rend szentsége?

Az egyházi rend olyan szentség, amely a közösség bizonyos tagjait mindnyájuk szolgálatára felszenteli. Akit Isten kiválaszt erre a feladatra, azt papnak nevezik. Részt vesznek a püspökük küldetésében. Feladatuk főleg Isten igéjének hirdetése, a szentmise bemutatása, és hogy egységet hozzanak létre a közösségben.

108. Vannak-e különböző fokozatok az egyházi rend szentségében?

Igen, mert csak a püspök kapja meg a papság teljességét: a megbízatást, hogy örökjék egy bizonyos területen az Egyház egysége és élete felett. Legközvetlenebb munkatársai a papok és diakónusok szintén az egyházi rend szentségében részesülnek.

MÁTÉ EVANGÉLISTA ÍRTA:

Jézus összehívta tizenkét tanítványát, és hatalmat adott nekik, hogy kiűzzék a tisztátalan lelkeket és meggyógyítsanak minden betegséget és minden bajt.

A tizenkét apostol a következő: Az első Simon, másik nevén Péter, továbbá testvére, András, Jakab, Zebedeus fia és testvére, János; Fülöp és Bertalan, Tamás és Máté, a vámos; Jakab, Alfeus fia és Tádé, a buzgó Simon és a karióti Júdás, aki később elárulta őt. Ezt a tizenkettőt küldte Jézus és megparancsolta nekik: „A pogányokhoz ne menjetez és a

szamaritánusok városaiba be ne térjeteK. MenjeteK inkább Izrael házánaK elveszett juhaihoz. MenjeteK és hirdesséteK: közel van a mennyek országa. GyógyítsateK betegeket, támasszateK fel halottateK, tisztítsateK meg leprásateK, űzzeteK ki ördögöket. Ingyen kaptátok, ingyen is adjátok.” (Mt 10,1-8)

14. A házasság

109. Miből áll a házasság szentsége?

A házasságkötés napján egy férfi és egy nő örökre egymásnak adja magát. A templomban történik ez, és ezzel elismerik, hogy szerelmük Istentől származik.

A házasság szentsége nem egy napra szóló ünnepélyes szertartás: a házastársak egész életük folyamán a házasság szentségében élnek.

110. Hogyan keletkezett a házasság szentsége?

Jézus szerint maga Isten viseli szívéen a házastársak egységét. Ő mondta: „Amit Isten egybekötött, azt ember szét ne válassza.” Szent Pál azt írta a házassággal kapcsolatban: „Nagy titok ez.” Számára a férfi és a nő egysége Krisztus és az Egyház egységét jelképezi. Az első keresztény századok során egyre jobban felismerték, hogy a házasság alapját képező szeretet Istentől ered.

HÁLAIMA AZ ESKETÉSI MISÉBEN:

Mert bizony méltó és igazságos, illő és üdvösséges, hogy mindig és mindenütt hálát adjunk neked, mi Urunk, Szentséges Atyánk, mindenható örök Isten:

Mert azt akartad, hogy az ember, akit jószágodból megteremtettél, oly nagyságot érjen el, hogy a házastársak kölcsönös szeretete a te szereteted mása legyen.

És akiket így megteremtettél, mert szeretted őket, szüntelenül hívod őket, hogy úgy szeressenek, ahogy te szeretsz, hogy részt adjál nekik örök szeretetedből.

Urunk, hálát adunk neked, mert a házasság szentsége, amely szeretetedet mutatja meg számunkra, megszenteli az emberi szerelmet is Krisztus, a mi Urunk által.

111. Mi a házasság szentsége?

A házasság olyan szentség, amely a keresztény közösségen belül Istenben egyesít egy férfit és egy nőt, akik azután kölcsönösen segítik egymást Isten akarata szerint élni, együtt felnevelni gyermekeiket és életükkel tanúsítani, hogy Isten szeretete hűséges és boldoggá tesz.

112. Miért felbonthatatlan a katolikus Egyházban a házasság szentsége?

Azért felbonthatatlan a házasság szentsége, mert a keresztény házastársak egységükkel fejezik ki, hogy Isten hűséges az emberhez, bármi történjék is. Az elvált és újrَاهázasodott emberek nincsenek kizárva az Egyházból: részét alkotják a közösségnek, részt vesznek küldetésében és tevékenységében, részesülnek imájában.

JÉZUS MONDTA:

Nem olvastátok, hogy a Teremtő kezdetben férfinak és nőnek teremtette az embert és azt mondta; „A férfi ezért elhagyja atyját és anyját, feleségéhez csatlakozik, és a kettő testben egy lesz?” Így már nem ketten vannak, hanem csak egy test. Amit tehát Isten egybekötött, azt ember szét ne válassza. (Mt 19, 4-6)

15. Az imádság

MÁRK EVANGÉLISTA ÍRTA:

Hajnal felé, amikor még sötét volt, Jézus fölkel és kiment egy magányos helyre, hogy ott imádkozzék. (Mk 1,35)

113. Mit jelent imádkozni?

Annyi, mint Isten felé fordulni, közben Igéjét hallgatni, hozzá beszélni, reá tekinteni, az Ő jelenlétében maradni. Sokféle imádság van, ahogy sokféleképpen lehet kapcsolatot teremteni valakivel, és ennek sokféle kifejezési módja is van. Ima lehet a figyelmező várakozás csendje is.

114. Egyedül vagy csoportosan érdemes-e jobban imádkozni?

Mindkettő lényeges. A keresztény ima elsősorban az Oltáriszentség ünneplése (szentmise). Ez az egész közösség imája Krisztussal egyesülve. De Jézus azt is mondta, hogy egyedül is kell imádkozni, az Atyához, „aki lát minket a rejtekben”.

115. Imádkozott-e Jézus földi életében?

Gyakran elvonult éjjel a dombokra, magányos helyekre imádkozni. Különösen nagyobb döntések és fontos események előestéjén. Imádkozott minden más alkalommal is: sokaság között, betegeknel és egyszerű embereknél. Az evangéliumot olvasva az a benyomásunk, hogy szinte minden lélegzetvételével imádkozott, hogy állandóan az Istennel, Atyjával volt.

116. Hogyan szólította meg az Istent?

„Abba”-nak nevezte: ez a gyermek kedveskedése, aki apjához beszél. Magyarul azt mondanánk, hogy apácskám. Jézus nagy egyszerűséggel és gyöngédséggel szólt Istenhez.

117. Megmagyarázta-e barátainak Jézus, hogy miként kell imádkozni?

Azt mondta nekik, hogy imádkozni szüntelenül kell, csüggedés nélkül, különösen nehézségeinkben. De azt is mondta, hogy ne hajtogassuk folyton ugyanazt, mintha Istent kényszeríteni akarnánk arra, hogy meghallgasson. Példát adott rá, hogy mindenekelőtt hálát kell adni Istennek és elfogadni reánk vonatkozó akaratát. Azt állította, hogy az imát mindig meghallgatja az Isten. Nem azt ígérte, hogy Isten minden kérésünket teljesíti, de majd úgy felel imánkra, hogy megadja számunkra a Szentlelket. Az ima Istenre hangol bennünket.

118. Tanított-e Jézus tanítványainak imádságokat?

Barátai kérésére elmondott nekik egy imát, a Miatyánkot. Ez rövid, erőteljes ima, amely húsz évszázada öröklődik nemzedékről nemzedékre. A misén hangosan imádkozzák vagy éneklük.

119. Miért a mi Atyánk-hoz szólunk, miért nem mondunk inkább Atyám-at vagy Istenem-et?

Mert Jézus, barátaival együtt, egy közösséget akart alakítani, Isten új népét. Egyetlenegy családba akarta összegyűjteni az embereket, különbözőségük ellenére, amely szétválasztja őket. Amikor azt mondjuk, hogy „mi Atyánk”, azt is kifejezzük egyúttal, hogy Isten mindenki Atyja és mindenki testvérünk. Ez az ima általános összetartásra (szolidaritásra) kötelez.

120. Mit jelentenek a Miatyánk kérései?

Nem emberi szükségletekre vonatkoznak elsősorban. Azt kérjük az Atyától, hogy „szenteltessék meg az Ő neve, legyen meg az Ő akaratá...”. Nem egyéni érdekünkről szól, hanem arról, hogy fogadjuk el az Istent, aki átalakította életünket: ismerjük el Őt, fogadjuk el szeretetének és békéjének uralmát, amikor az erőszak, a kevélység és a pénz akar uralkodni rajtunk, tegyük meg az Ő akaratát, amely igazságra és jóságra szólít fel bennünket. Ebben az imában elszakadunk saját magunktól és legszűkebb vágyainktól, ez az ima magával ragad az Isten felé.

121. Mit jelent az, hogy „kenyeret” kérünk?

A „mindennapi kenyér” kifejezésnek több jelentése van. Testünk kenyeré; minden, ami életünk tápláléka; végül az eucharisztikus kenyér, amely az örökkévalóság tápláléka.

A MIATYÁNK

*Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy,
szenteltessék meg a te neved;
jöjjön el a te országod,
legyen meg a te akaratod,
amint a mennyben, úgy a földön is.
Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma;
és bocsásd meg vétkeinket,
miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek;
és ne vígy minket kísértésbe;
de szabadíts meg a gonosztól!
Mert tied az ország, a hatalom,
és a dicsőség mindörökké. Ámen.*

122. Miért hangsúlyozta Jézus a megbocsátást?

Sok embert meglepett Jézus azzal a kérésével, hogy bocsássunk meg „még ellenségünknek is”. A megbocsátást és Isten irgalmasságát hirdette. Mindenkit felszólított, hogy legyen „tökéletes”, mint az Atya, és bocsásson meg, mint az Isten. Ez annyit jelent, mint szeretetet adni mindenütt, még ott is, ahol lehetetlennek tűnik.

123. Mi az a kísértés, amelyről Jézus beszél?

Ezt a szót nehéz megmagyarázni. Jézus korában rettenetes megpróbáltatásoknak volt kitéve mind a társadalom, mind az egyén. Valahogy így imádkoztak: „ne engedd, hogy

elbukjunk a megpróbáltatás vagy a kísértés idején”, „segíts, hogy jók maradjunk, hogy megálljunk helyünket, hogy hűségesek maradjunk, hogy mindvégig felelősségünk tudatában éljünk, bármi történik is...” Ilyen értelemben mint megpróbáltatást kell felfogni a kísértést, amelyről Jézus beszél.

JÉZUS MONDTA:

„Mondom nektek: Kérjetelek és adnak nektek, keressetek és találtok, zörgessetek és ajtót nyitnak. Mindaz, aki kér, kap, aki keres, talál és a zörgetőnek ajtó nyílik. Hiszen ha valakitől közületek kenyeret kér fia, talán követ ad neki? S ha halat kér, talán kígyót ad hal helyett? Vagy ha tojást kér, talán skorpiót ad neki? Ha tehát ti, bár rosszak vagytok, tudtok jól adni fiaitoknak, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle.” (Lk 11, 9-13)

124. És mit jelent, hogy „szabadíts meg a gonosztól”?

Amikor az Atya országa véglegesen létrejön, akkor már a Gonosznak, a gonosz erőknek nem lesz többé befolyása. Az eljövendő ország felé haladva küzdünk a Gonosz és a gonosz erők ellen, s kérjük az Atya segítségét, hogy megszabadítson.

125. Lehet-e imádkozni Máriához, Jézus anyjához, és azokhoz, akiket szenteknek nevezünk?

Mindenkihez szólhatunk, akik Isten közelében vannak, de különösen is lehet Máriához, Jézus anyjához szólunk.

Ez az ima annyi, mint meglátogatni Istenben lévő családjunkat, legbensőbb barátainkat. Lehet közöttük olyan személy is, akit nagyon szerettünk. De ez nem olyan ima, mint amely egyedül csak az Istennek van fenntartva. Egy igen szép Máriához szóló imát gyakran hozzákapsolunk a Miatyánkhoz, az „Üdvöz légy, Mária”-t.

126. Istenhez kell-e imádkozni, vagy inkább az Atyához, vagy Jézushoz, a Fiúhoz, vagy a Szentlélekhez?

Jézus megtanított arra, hogy imádkozzunk Atyánkhoz, de elfogadta azt is, hogy hozzá forduljunk, és megígérte nekünk a Szentlelket. A szentmise imáiban az Egyház gyakran szól Istenhez, az Atyához, Fia, Jézus Krisztus által a Szentlélekkel egységben. Lelki beállítottsága és igénye szerint szabadon fordulhat mindenki Istenhez a Szentháromság bármelyik személyéhez, és így majd a szentmise kiegyensúlyozott kifejezései nevelik őt imára.

127. Lehet-e felemelt karral, térdelve, vagy a lélegzést kihasználva imádkozni?

Jézus nem adott nekünk egyetlen módszert vagy pontos meghatározást sem. Nagy szabadságot hagy nekünk, miközben rámutat a lényegre: imádkozzunk, hagyatkozzunk az Atya akaratára, testvérként szeressük felebarátainkat.

JÉZUS MONDTA:

„Mikor pedig imádkozni készültök; bocsássatok meg, ha nehezteltek valakire, hogy mennyei Atyátok is megbocsássa bűneiteket.” (Mk 11,25)

16. A keresztény erkölcs

128. Adott-e Jézus tanítást az erkölcsről?

Jézus nem tanított más erkölcsöt, mint a tízparancsolatot, amely a zsidó nép vezérfonala volt. Nemesebbé tette az erkölcsöt: személyesebbé, olyanná, amelyet jobban áthat a szeretet, és nyitottabb Isten felé.

A törvényt egyszerűsítette azáltal, hogy a lényegre mutatott rá: szeretni Istent és szeretni a felebarátot. Világosan megmondta, hogy a kettő egy és ugyanaz a parancsolat.

129. Hogyan viszonyult Jézus saját korának erkölcséhez?

Azok ellen fordult, akik kicsinyes erkölcsöt tanítottak, akik az életet legapróbb részleteiben is szabályozni akarták.

Arra szólított fel, hogy lássunk tovább a cselekedetekenél: a jó és a rossz szándékok a szívből fakadnak. Mindenkitől azt kéri, hogy tekintsen mélyen magába és változzon meg lélekben: ez a megtérés. Felszólított az örömré, megmondta, hogyan lehetünk boldogok és hogyan fogadhatjuk be az új világot. Végül megmutatta szavaival és tetteivel, hogy Isten irgalmas, elfogad bennünket, és arra szólít fel, hogy mindig előre haladjunk.

A BIBLIA MÁSODIK KÖNYVÉBEN, AZ EXODUSBAN EZT OLVASSUK:

Az Úr pedig kijelentette parancsait:

„Én vagyok az Úr, a te Istened, én hoztalak ki Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Senki mást ne tekints Istennek, csak engem.

Ne csinálj magadnak faragott képet vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lent a földön, vagy a vizekben, a föld alatt.

Ne borulj le ilyen képek előtt és ne tiszteld őket, mert én, az Úr a te Istened féltékeny Isten vagyok.

Azoknak a vétkét, akik gyűlölnék engem, megtorlom fiaikon, unokáikon és dédunokáikon. De ezredízig irgalmasságot gyakorlok azokkal, akik megtartják parancsaimat.

Uradnak, Istenednek nevét ne vedd hiába, mert az Úr nem hagyja büntetlenül azt, aki a nevét hiába veszi.

Gondolj a szombatra és szenteld meg. Hat napig dolgozzál és végezd minden munkádat. A hetedik nap azonban pihenő nap az Úrnak, a te Istenednek, ezért semmiféle munkát nem szabad végezned, sem neked, sem fiaidnak, sem szolgálólányodnak, sem állatodnak, sem a kapudon belül tartózkodó idegennek. Az Úr ugyanis hat nap alatt teremtette az eget és a földet, a tengert és mindent, ami bennük van; a hetedik napon azonban megpihent. Az Úr a hetedik napot megáldotta és megszentelte.

Tiszteld apádat és anyádat, hogy sokáig élj azon a földön, amelyet az Úr, a te Istened ad neked.

Ne ölj.

Ne törj házasságot.

Ne lopj.

Ne tégy hamis tanúságot embertársad ellen.

Ne kívánd el embertársad házát, ne kívánd el embertársad feleségét, sem szolgálóját, sem szolgálólányát, sem szarvasmarháját, sem szamarát, sem más egyebet, ami az övé.” (Kiv 20, 1-17)

130. Mit hangsúlyozott Jézus?

Jézus nagyon figyelmesnek mutatkozott mindazokkal szemben, akikkel találkozott. Azt mondta, hogy Isten mindenki iránt érdeklődik. Szót emelt valamennyi ember szabadságáért: Jézus óta jobban megértjük, hogy minden ember szabad és felelős. Mindenkit tisztelni kell Isten gyermekének kijáró méltósága miatt. Felszólította barátait, hogy szeressék egymást, és alkossanak csoportokat testvéri életben. Növelte bennük a kedvet a közösséghez, ahol egymással együtt imádkoznak, ahol Isten jelenlétére ébrednek, aki összegyűjti őket. Nem tett különbséget ember és ember között, beleértve a bűnösöket, az idegeneket, a betegeket, az elnyomottakat. Különös gondja volt a szegényekre. Nem mellőzte az asszonyokat, nem tartotta őket alacsonyabb rendűnek, ahogy az ő idejében általában szokás volt.

131. Beszélt-e Jézus a bűnről?

Jézus azokat a cselekedeteket nevezte „bűnnek”, amelyek által az ember letér Isten útjáról, és azokat, amelyek másnak bajt okoznak. „Bűnnek” nevezte azoknak az embereknek a viselkedését is, akik bezárták szívüket üzenete előtt. Főleg azonban felszólította az embereket, hogy jót tegyenek, miként ő, hogy lépjenek „nyomdokába”, és hogy váljanak tökéletesek, miként a mennyei Atya is tökéletes.

132. Hogyan lehetünk olyan „tökéletesek, mint az Atya”?

Hogyha úgy megbocsátunk, ahogy ő megbocsátott egészen az ellenség szeretetéig. Ehhez tőle kaphatunk erőt.

133. Megbocsátotta-e Jézus a bűnöket?

Jézus gyakran bocsátott meg bűnöket, amikor az utcán vagy a házakban járt. Felszólította tanítványait, különösképpen apostolait, hogy bocsássák meg a bűnöket az ő nevében.

134. Mit nevezünk eredeti bűnnek?

Az „eredeti” bűnről beszélni annyi, mint visszaemlékezni arra, hogy az emberiség kezdettől fogva újra és újra bűnbe esik, még ha vannak is jó törekvései. A mindenütt és mindenkinél előforduló rosszról gondolkozván a Biblia néhány szerzője leírta az első emberpár, Ádám és Éva vétkének történetét: így mutatták be, képekben leírva, hogy a bűnre való hajlam és a bűn része lett az emberi természetnek és a körülményeknek. Jézus az, aki ettől megszabadít és megnyitja számunkra az életszentség felé vezető utat.

135. Mit mondott Jézus a pénzről és a vagyonról?

Jézus nagyon szigorú volt a pénz dolgában. Óvott a javakhoz való mértéktelen ragaszkodástól. Határozottan felszólított, hogy javainkat osszuk meg a szegényekkel.

136. Mit mondott Jézus a hatalomról?

Jézus nem kereste a találkozást a hatalom birtokosaival. Nem bízott bennük. Azt mondta, hogy a legkisebb a legnagyobb. A hatalmat szolgálatnak tekintette.

137. Mit mondott Jézus a szexualitásról?

Azokról a rossz cselekedetekről szólván, amelyek az emberi szívből erednek, megemlítette a szexuális kicsapongásokat, mint például a házasságtörést. De nem beszélt sokat a szexualitásról. Hangsúlyozta, hogy az a fontos, ami a szívben történik, messze túl a cselekedetek látszatán és tárgyán.

138. Mit mondott Jézus a házasságról?

Jézus éppen menyegzőre volt hivatalos Kánában: ott kezdte meg nyilvános működését. Tanításában emlékeztetett, hogy Isten szerint férj és feleség örökre egymásnak adják magukat. Beszélt a házasság felbonthatatlanságáról, különösen az asszonyok védelmében, mert abban a korban a férfiak könnyen megkapták az engedélyt a válásra.

139. Állást foglal-e az egyház az erkölcsi kérdésekben?

A századok folyamán az egyház állást foglalta személyes és közösségi élet problémáival kapcsolatban, és sürgette, hogy hűségesek maradjunk Jézus Lelkéhez. Állásfoglalásai érintik az egyéni, a hitvestársi, a családi, a hivatásbeli életet, éppúgy, mint a társadalom fennállásának gazdasági, társadalmi és politikai szempontjait.

JÉZUS MONDTA:

„Senki két úrnak nem szolgálhat: vagy gyűlöli az egyiket s szereti a másikat, vagy az egyikhez ragaszkodik s a másikat megveti. Nem szolgálhattok Istennek és a mammonnak.” (Mt 6, 24)

„Ez az én parancsom. Szeressétek egymást, mint ahogy én szeretlek titeket. Nagyobb szeretete senkinek sincs annál, mint aki életét adja barátaiért!” (Jn 15,12-13)

„Hallottátok a parancsot: Szeresd felebarátodat és gyűlöld ellenségedet! Én pedig azt mondom nektek: Szeressétek ellenségeiteket, tegyetek jót haragosaitokkal, imádkozzatok üldözőitekért és rágalmazóitokért. Így lesztek fiaii mennyei Atyátoknak, aki fölkelti napját jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek... Ti olyan tökéletesek legyetek tehát, mint mennyei Atyátok.” (Mt 5, 43-48)

„Boldogok a lélekben szegények: övék a mennyek országa.

Boldogok a szomorkodók: majd megvigasztalják őket.

Boldogok a szelídek: övék lesz a föld.

Boldogok, akik éheznek és szomjazzák az igazságot: majd kielégítik őket.

Boldogok az irgalmasok: majd nekik is irgalmaznak.

Boldogok a tisztaszívűek: ők meglátják Istent.

Boldogok a békességesek: ők Isten fiai.

Boldogok, akiket az igazságért üldöznek: övék a mennyek országa.

Boldogok vagytok, ha miattam szidalmaznak és üldöznek titeket, és hazudozva minden rosszat fognak rátok. Örüljete és ujjongjatok: nagy lesz jutalmatok a mennyben. Hiszen így üldözték előttem a prófétákat is.” (Mt 5, 3-12)

17. Merre halad az emberiség?

140. Beszél-e Jézus az ember halál utáni életéről?

Jézus azt mondta nekünk, hogy vele együtt föl fogunk támadni. Néhányszor megemlítette a halálon túli életet; beszélt a Paradicsomról, mint az Istennel való életről; a pokolról, mint az Isten és ember közti végleges szakításról. Számára azonban az a legfontosabb, hogy bejussunk Isten országába és mától kezdve Istennel éljünk.

141. Hogyan beszélt Jézus az Istennel való életről a halál után?

Számára ez testvéri és boldog együttlét Istent közelében; vendégség, amelyre mindenki hivatalos. Az első keresztények más képeket is használtak: a Jelenések könyvének szerzője új Jeruzsálemről, új égről és új földről beszél...

Amikor Jézus az utolsó ítéletről beszél, azt mondja, hogy Isten országába azok hivatalosak, akik segítettek a szegényeken, mert a kifosztottak, a betegek, a rabok megsegítésével magán Jézuson segítettek anélkül, hogy tudták volna.

142. Hogyan beszélt Jézus a pokolról?

A pokol – tanítja Jézus – fájdalmas elszakadás Istentől. Azért beszélt erről, hogy megmutassa: akik elzárkóznak bajba jutott testvéreik megsegítésétől, azok magának Jézusnak a megsegítésétől zárkóztak el. Nem mondta meg, ki jutott a pokolba, még azt sem, hogy van-e ott valaki. A pokolról beszélni annyi, mint aláhúzni az élet komolyságát és az emberi szabadság fontosságát. Jézus azért beszélt róla részletesen, hogy megéreztesse velünk: Istent magát érinti az a mód, ahogy a szegényekkel bánunk.

143. Mikor jön el a világ vége?

Nem lehet tudni. Egyetlen pontos adat sincs erre vonatkozóan Jézus tanításában vagy a Bibliában. Jézus és azok a keresztények, akik az újszövetségi könyveket írták, sokféleképpen fejezik ki, hogy az új élet már megkezdődött. Jézussal új emberség jelent meg. Az idők végére, teljes fényben fog megjelenni, ami még rejtve van.

144. Mi az örök élet?

Isten élete az, amelyet mostantól kezdve megad nekünk, ha követjük Jézust. Akkor bontakozik ki, ha már színről színre látunk, de már most megkezdődött. Ezért élnek a keresztények örömmel és töretlen életkedvvel szívükben.

JÉZUS MONDTA:

„Mikor eljön dicsőségében az Emberfia, s vele mind az angyalok, akkor majd helyet foglal dicsőséges trónján. Elébe gyűlnek mind a nemzetek. Ő pedig különválasztja őket egymástól, mint ahogy a pásztor különválasztja a juhokat a kosoktól. A juhokat jobbjára állítja, a kosokat pedig baljára. Aztán így szól a király a jobbján állókhöz: Jöjjetek, Atyám áldottai! Vegyétek birtokba a világ kezdetétől nektek készített országot.

*Éheztem ugyanis, és ennem adtatok,
Szomjaztam, és innom adtatok,
Vándor voltam, és befogadtatok,
Mezítelen voltam, és fölruháztatok,
Beteg voltam, és meglátogattatok,
Börtönben voltam, és fölkerestetek.*

Erre megkérdezik az igazak: Uram, mikor láttunk éhesnek, hogy enned adtunk volna, vagy szomjasnak, hogy innod adtunk volna? Mikor láttunk vándornak, hogy befogadtunk volna, vagy mezítelenül, hogy felruháztunk volna? Mikor láttunk betegen vagy börtönben, hogy fölkerestünk volna? A király pedig így felel: Bizony mondom nektek: Amit a legkisebb testvéreim közül eggyel is tettetek, velem tettétek. Azután így szól a balján állókhoz: Távozzatok tőlem átkozottak az örök tűzre, amely az ördögnek és angyalainak készült.

*Éheztem ugyanis, de ennem nem adtatok,
Szomjaztam, de innom nem adtatok,
Vándor voltam, de be nem fogadtatok,
Mezítelen voltam, de föl nem ruháztatok,
Beteg voltam és börtönben, de föl nem kerestetek.*

Erre azok megkérdezik: Uram, mikor láttunk éhesnek vagy szomjasnak, vándornak vagy mezítelenül, betegen vagy börtönben, és nem szolgáltunk neked? Ő azonban így felel: Bizony mondom nektek: Amit nem tettetek eggyel is a legkisebbek közül, azt velem nem tettétek. Ezek örök büntetésre jutnak, az igazak pedig örök életre.” (Mt 25, 51-46)

145. Milyen lesz az emberek sorsa Isten mellett?

Új életre támad és élni fog személy szerint minden ember. Újra találkozik mindenki azokkal, akiket szeretett és akik életében részt vettek. Mindenkit beragyog Isten szeretete. Minden egyes személynek végtelen értéke van Istennél.

146. Ugyanaz-e a föltámadás, mint a reinkarnáció (a más testben való újjászületés)?

Nem, ez a két dolog nem ugyanaz. Azok szerint, akik a reinkarnációban hisznek, a halottak valami új lényben vagy pedig az Élet áradatában kelnek életre anélkül, hogy személyes azonosságukat megőriznék. A keresztények szerint a halottak Krisztussal támadnak fel, megmaradnak saját személyükben és Krisztusban elérik személyiségük teljességét.

147. Mi lesz a világmindenséggel az idők végén?

Ez idő szerint az egész emberiség és a világ a vajúdás gyötrelmeit éli. Az emberiség erőfeszítéseket tesz, hogy berendezze a világot, emberibbé tegye a társadalmat, több igazságot teremtsen a világban; ezzel elfogadja és munkába állítja az Istentől adott erőket. Így az Isten módot ad az embernek rá, hogy előkészítse a holnap világát és azt a világot, amely az idők végezetén lesz. A keresztények nem állnak itt ölbe tett kézzel, nem fatalisták, akik várják a kikerülhetetlen végzetet, hanem együtt dolgoznak Istennel.

148. Hogyan maradnak meg a keresztények ebben a reménységben?

Az ima által őrzik magukban ezt a reménységet, különösen, amikor Jézus köré gyűlnek, hogy megünnepeljék az Eucharisziát. Megemlékeznek Jézusról, arról, amit cselekedett és mondott, és gondolnak arra is, ami eljövendő. Testvéri összejövetelükön mintegy megízlelik és előre átélik, hogy milyen lesz az Isten körül szeretetben eltöltött élet.

149. Mi a keresztények szerepe a történelemben?

A keresztények szeretnének világosság, kovász, élesztő lenni a világ számára. Számukra minden ember Isten tükörképe. Úgy gondolják, hogy Isten az emberiséget gyengéi ellenére is képére és hasonlatosságára teremtette. Tudják, hogy Isten arra hív, hogy egy szabad, igazságos, békés és nagyszerű világ felé haladjunk előre. Istenbe vetett hitük mélységes és rendíthetetlen bizalommal tölti el őket a jövővel kapcsolatban.

150. Miért beszélünk keresztény reménységről?

Azért beszélünk a reménységről, mert Isten elkötelezte magát az emberek felé a jövő időkre, hogy Jézusban megosztja velük életét. Az Isten hűséges, bármi történik is, még a halálon túl is. Ez a meggyőződés az a nagy erő, amely az Egyházat és minden egyes keresztényt éltet.

JÉZUS MONDTA:

„Azt mondom tehát nektek: Ne aggódjatok megélhetésetek miatt, hogy mit esztek vagy mit isztok, sem testetek miatt, hogy mibe öltöztök. Nem több-e az élet az eledelnél, s a test nem több-e a ruhánál? Nézzétek az ég madarait! Nem vetnek, nem aratnak, s csűrökbe sem gyűjtenek: mennyei Atyátok táplálja őket. Nemde ti értékesebbek vagytok, mint ezek? Ugyan melyiktek nyújthatja meg életkorát csak egy rőfnyivel is, ha aggodalmaskodik? És a ruha miatt miért nyugtalankodtok? Nézzétek a mezők liliomait, mint növekednek: nem fáradoznak s nem fonnak. Mondom nektek: még Salamon sem volt minden dicsőségében úgy felöltözve, mint egy ezek közül. Ha pedig Isten így öltözteti a mezei virágot, amely ma virít, de holnap a kemencébe kerül, nem sokkal inkább titeket, kicsinyhitűeket? Ne nyugtalankodjatok tehát és ne kérdezzétek: Mit eszünk, mit iszunk? Vagy: Mibe öltözzünk? Mindezt a pogányok keresik. Hiszen tudja mennyei Atyátok, hogy minderre szükségetek van. Ti keressétek elsősorban Isten országát s annak igazságát, és ezeket is mind megkapjátok hozzá. Ne aggódjatok tehát a holnap miatt, a holnap nap majd gondoskodik magáról. Elég a mának a maga baja.” (Mt 6, 25-34)

JÁNOS APOSTOL ÍRTA:

„A trón felől harsány hangot hallottam: »Nézd, ez Isten hajléka az emberek között! Ő velük fog lakni, azok pedig az ő népe lesznek, és maga Isten lesz velük. Letöröl szemükről minden könnyet. Halál nem lesz többé, sem gyász, sem jajgatás, sem fájdalom. Ami eddig volt, elmúlt.«” (Jel 21, 3-4)

Íme, hitünk szent titka:

Halálotat hirdetjük, Urunk,

és hittel valljuk feltámadásodat, amíg el nem jössz.